

NEPAL VISION

25. ÅRGANG NR. 2 - VINTER 2016

डेनमार्क नेपाल सोसाईटी
Dansk-Nepalesisk Selskab

Dansk-Nepalesisk Selskab

har som formål at fremme dansk-nepalesisk samarbejde om bæredygtig udvikling, turisme, samhandel, kultur, m.m. Selskabet er upolitisk. Selskabets formål fremmes gennem oplysende virksomhed på hjemmeside, medlemsblad og møder m.m., såvel i Danmark som i Nepal samt gennem samspil med andre beslægtede foreninger og organer i Danmark og Nepal.

Selskabet holder årligt en række møder, hvor der gennem foredrag og billeder oplyses om forskellige sider af Nepals kultur, natur og historie.

Adresse

Kongensgade 17A
3550 Slangerup
E-mail: lars@nepal.dk

Website

www.nepal.dk

Medlemskab

Enkeltpersoner: 170 kr.
Par: 220 kr.
Studerende: 100 kr.
Firma: 420 kr.
Konto nr.: 8125-0007172109

Tilmeld betalingservice

PBS-nr. 06651844, debitor-gruppenummer 00001 og dit medlemsnummer i Dansk-Nepalesisk Selskab - ét bogstav efterfulgt af 3 eller 4 cifre.

Nepal Vision

Udgives af Dansk-Nepalesisk Selskab.
Oplag 700 eksemplarer.
ISSN 0908-844X

Redaktion

Lars Gundersen (ansv.), Jørgen Rendsvig, Julie Damgaard, Lone Petersen, Lillian Steenholt og Knud West Hansen.

Annoncepriser

1/1 side: 2.000 kr.
1/2 side: 1.100 kr.
1/4 side: 600 kr.

Tryk

LaserTryk.dk

Forsidefoto

Knud West Hansen

INDHOLD

Formanden har ordet Af Lars Gundersen	3
Pottemagerne i Bhaktapur står sammen Af Grethe Grønkjær - på vegne af foreningen "Help Pottery Square"	4
Dansk politi hjælper nepalesisk politi Af Sofie Gry Fridal Hansen	7
Folketælling i Nepal - Ja da! Af Jørgen Rendsvig	8
Midlertidigt monument over forbrugersamfundet Af Julie Damgaard Nielsen	10
Løst og fast Af Jørgen Rendsvig	12
Kom i godt selskab Af Lone Petersen	14
'Music for Unity' med Npathya Af Ravi Chhetri og Rabindra Khadka	15
Healing Bagmati - Et afgangprojekt om floden i Kathmandu Af Jens Hansen Holm & Oskar Frelin	16
Børn i Danmark løber for børn i Nepal Af Lone Petersen	19
Mellem tradition og nybrud Af Julie Damgaard Nielsen	20
Vi sælger holdninger - Udvikling af børnelitteratur i Nepal Af Sally Altschuler	26
Efterårsvandring i Nationalpark Mols Bjerge Af Bent Thygesen	29
Hvad laver regeringen? Af Jørgen Rendsvig	30
Arrangementskalender	Bagsiden

Rettelse:

I Nepal Vision 2016, nr. 1, side 6 og 7, blev Jane Brinkhard Johansen kaldt Jane Brimerhard Johansen. Det beklager vi.

Formand
og ansvarshavende redaktør
Lars Gundersen
Telefon: 47 16 12 20

lars@nepal.dk

Næstformand, kasserer
& medlemshåndtering
Birgit Nielsen
Telefon: 44 44 14 72

birgit@nepal.dk

Sekretær
Jørgen Rendsvig
jorgen@nepal.dk

Bestyrelsesmedlem,
medlem af bestyrelsen for
Aarhus-afdelingen
Lone Petersen

lone@nepal.dk

Bestyrelsesmedlem
Ravi Chhetri
ravi@nepal.dk

Bestyrelsesmedlem
Kristina Djurhuus Christiansen
kristina@nepal.dk

Bestyrelsesmedlem
Jens V. Frederiksen
jens@nepal.dk

Supplæant
Martin Petersen
martin@nepal.dk

Supplæant
Sally Altschuler
sally@nepal.dk

Supplæant
Lillian Steenholt
lillian@nepal.dk

Medlem af bestyrelsen for
Aarhus-afdelingen
Tom Udengaard Iversen

tom@nepal.dk

Medlem af bestyrelsen for
Aarhus-afdelingen
Bent Thygesen

bent@nepal.dk

Billedredaktion,
layout af Nepal Vision.
Knud West Hansen

knud@nepal.dk

FORMANDEN HAR ORDET

ENDNU ET ÅR ER GÅET: DET GÅR FREMAD, MEN FOR LANGSOMT

Der er nu gået over halvdelen af siden det ødelæggende jordskælv ramte det centrale Nepal. Genopbygningen er i gang i mange landsbyer, men dog stadig primært hos forretningsfolk og mere velstillede, der selv kan betale for arbejdet. Den helt store tunge ende ligger ved de hundredetusinder af fattige hjem i bjerglandsbyerne i de 11 ramte distrikter. Her har man i første omgang måtte afvente udbetalingen af første rate af den lovede støtte, som nu endelig er kommet af sted. Det bliver spændende at se, i hvilken takt disse landsbyboere evner at få organiseret anskaffelsen af de nødvendige byggematerialer og at få gennemført selve arbejdet, og ikke mindst hvilke byggetraditioner

der bliver anvendt i Nepal. Kommer også landsbyerne til at være præget af betonjungle eller æskeformede typehuse, eller kan den historiske kulturarv tænkes ind eller bevares. Forhåbentligt vil udbetalingen af de følgende rater af støtten gå mere smertefrit, nu hvor det administrative apparat er blevet ombygget. Der ligger dog mange snubletråde også her.

Sideløbende med dette bliver der lidt efter lidt indgået aftaler med donorlande og -organisationer om rekonstruktion af ødelagte templer mv. på UNESCO World Heritage Sites og andre steder. Der har været en del kritik af genopbygningsprojekterne og forhåbentlig forventes de ikke, men gennemføres

i nænsom respekt for de håndværksmæssige, religiøse og ofte typisk newar-kunstneriske traditioner, de var og er udtryk for. Regeringen i Nepal har som sædvanligt meget at se til. Blandt de store ting udover genopbygningsprocessen er Nepals grænser til naboerne og en række store infrastrukturprojekter samt ikke mindst ti års fredsproces, som i det store hele har været en stor succes. Men den store indsats bevæger sig ikke rigtig det sidste stykke, hvilket vi kun kan håbe sker i det kommende år.

Danmark trækker sig i 2017 endeligt ud af Nepal 27 år efter den officielle åbning af ambassaden i Kathmandu. I den ny danske udviklingsstrategi med

nye mål og færre midler er der desværre ikke plads til Nepal og de mange bløde værdier, som vi har stået for. Det er et stort kapitel i DANIDAS historie, der dermed lukkes og slukkes ned.

Vi ønsker Nepal alt mulig held og lykke med det kæmpemæssige arbejde, der stadig ligger foran landet.

POTTEMAGERNE I BHAKTAPUR STÅR SAMMEN

Af Grethe Grønkjær
- på vegne af foreningen "Help Pottery Square"

Fotos: Surya Prajapati, Chandra Prajapati og Grethe Grønkjær

Bhaktapurs historiske centrum er på Unescos liste over Verdensarv og er igennem en år-række nænsomt blevet restaureret. Før jordskælvene i april og maj 2015 fremstod den gamle bydel ikke bare som en kulturhistorisk perle, men også som en levende by, hvor folk boede og arbejdede. Byen med de gamle huse, smukke tempelpladser og ikke mindst de arbejdende pottemagere i kvarteret Pottery Square var et yndet udflugtsmål for turister, som blev overvældet af både æstetik og kultur omkring det gamle håndværk.

Geografisk omfatter Pottery Square selve pladsen og de gader, der støder op hertil. På Pottery Square og i de tilstødende gader kunne man se pottemagere dreje smukke krukker og modellere røgelsesholdere m.m. Lervarerne blev tørret og efterfølgende brændt i de udendørs miler. Selve pladsen var arbejdsplads for mange og samtidig et samlingspunkt for beboerne. Det var her, man tørrede ris, læste avis og talte sammen, og her, man om aftenen samlede omkring musikerne, der spillede traditionel musik, og det var her religiøse ceremonier tog deres udgangspunkt. Jordskælvene og de mere end 1000 efterskælv gik hårdt ud over den gamle bydel og kvarteret Pottery Square. Mange familier mistede familiemedlemmer. Mange af de gamle huse blev ubeboelige eller totalt ødelagt. Husene havde ikke bare været boliger, men også værksteder. Så familierne blev dobbelt ramt.

Der kom ingen nødhjælp fra regeringen. Derfor tog en gruppe unge fra Pottery Square sagen i egen hånd, selvom de selv var både husvilde og traumatiserede. De fordelte vand, ris, medicin, tøj og telte. Mange overnattede de første nætter på Pottery Square, hvorefter man flyttede til en nyoprettet teltlejr, der var etableret på marken, hvor pottemagerne graver deres ler ud.

Hvis man kunne, flyttede man hurtigt ind hos familie, hvis huse ikke var ødelagte eller de bærende konstruktioner beskadigede. Hvis man havde eller kunne skaffe penge, lejede man en lejlighed. I dag, september 2016, er kun 10 % af pottemagerfamilierne flyttet tilbage, og et par familier bor stadig i telte. Resten bor fortsat hos familie eller i lejede lejligheder uden for Pottery Square.

I oktober 2015 begyndte de første pottemagere og deres familier at vende tilbage til Pottery Square i dagtimerne. Produktionen af krukker og turistvarer gik så småt i gang, men milerne var svært beskadigede. Handel

var der ikke meget af. Der var langt mellem turisterne, da der forsat var efterskælv. Så kom der en ny udfordring. Indien iværksatte en olieblokade, som gjorde det næsten umuligt at købe benzin, olie, kogegas m.m., med mindre man var formuende og kunne købe på det sorte marked. Fly blev aflyst og skulle som regel over New Delhi for at tanke op.

Da forsvandt de sidste turister

Regeringen var svag, så blokaden varede i adskillige måneder. Som mange nepalesere under blokaden bittert sagde: "Jordskælvene var rædselsfulde, men efterfølgende kunne vi agere. Blokaden sætter os skakmat". Blokaden varede til ind i 2016. For at gøre ondt værre, formåede regeringen ikke at få fordelt de mange jordskælvsmilliarder, der var strømmet til Nepal fra hele verden.

Det er fortsat en kamp mod tiden, ikke mindst for pottemagerne fra Pottery Square. De mangler desperat penge og fristes til at sælge deres små jordlodder, huse eller hustomter til pengestærke byggematadorer, som står på spring for score en hurtig fortjeneste.

Men nu står pottemagerne sammen

I Pottery Square kvarteret er der sket det fantastiske, at de 56 pottemagerfamilier - i modsætning til før jordskælv og olieblokade - nu kæmper sammen for at Pottery Square skal klare sig igennem og fortsat være en levende bydel og ikke et museum med hoteller og fine restauranter.

I januar i år (10.9.2017, nepalesisk tidsregning) fik vi denne fantastiske nyhed fra Pottery Square:

Repræsentanter fra 17 pottemagerfamilier havde deltaget i et historisk møde. Det var blevet besluttet, at:

1. de to eksisterende miler skulle repareres
2. en ny ovn bygges på et areal, doneret af ejerne af arealet.

På mødet var der blevet nedsat en komité med 7 medlemmer og en præsident, som fremover skulle repræsentere pottemagerne på Pottery Square.

For at speede processen op, blev der sendt 24.000 kr. til pottemagerens projekt. Det var penge, som var samlet ind umiddelbart efter jordskælvne.

I sommer kom den næste gode nyhed:

En nepalesisk kunsthåndværkerfond havde besluttet at støtte pottemagerens projekt med et beløb, der svarer til ca. 48.000. kr. Så kunne byggeriet af ikke bare én, men to ovne gå i gang!

Siden det historiske møde for et halvt år siden, hvor pottemagerfamilierne valgte samarbejdets vej, er der sket følgende:

- De eksisterende miler er blevet nødtørftigt repareret.
- Den 6. august 2016 begyndte pottemagerne at rydde grunden, hvor den nye ovn, der i mellemtiden var blevet til to ovne, skulle ligge. Ovnene forventes færdige til Dashain, hvorefter man går i gang med at reparere de to gamle miler, så de kan anvendes, indtil der er midler til at erstatte dem med nye, større og tidssvarende miler.

Fremover ejer pottemagerne i fællesskab alle ovne og miler - en helt ny æra, der giver håb for fremtiden.

Til byggeriet af de to nye ovne, der næsten er færdige, er der konstant flere hænder til rådighed, end der er brug for. Pottemagerne står sammen og prioriterer byggeriet.

Vi er godt i gang med igen at samle penge ind til Pottery Square. Næste mål er 150.000 kr. til to helt nye miler.

Det gør vi på forskellig vis. Vi køber, sælger og videresælger smukke lervarer som saltkar, æggebægre og små unikke dyr, produceret af pottemagerne på Pottery Square. Næste sending af saltkar og æggebægre vil være pakket i sorte eller julerøde papiræsker, som også produceres i Bhaktapur.

Du kan støtte pottemagerens projekt ved at donere penge og/eller melde dig ind i foreningen "Help Pottery Square". Kontingentet er 100 kr. Danske Bank: 9570 - 11885659.

Skriv HPS og dit navn i 'tekst til modtager' og send en mail til piabirch@hotmail.com med navn, adresse, telefonnummer og mailadresse.

Er du på Facebook, kan du via gruppen "Help Pottery Square" følge indsamlingen og udviklingen på Pottery Square.

Grethe Grønkjær er forlægger – Forlaget GeGe – og aktiv i foreningen "Help Pottery Square".

Så er rydningen i gang

Ved fælles hjælp går det

Godt på vej

Det historiske møde, hvor pottemagerne besluttede at stå sammen

DANSK POLITI HJÆLPER NEPALESISK POLITI MED AT STOPPE TORTUR

Af Sofie Gry Fridal Hansen

Hvorfor findes der stadigvæk tortur og unødigt magtanvendelse i Nepal, og hvad kan politiet selv gøre for at stoppe det? Det er to helt centrale spørgsmål, som Nepal og Danmark samarbejder om at finde svarene på og gøre noget ved. Vi er en gruppe, bestående af forskellige institutioner fra begge lande, der samarbejder om et projekt, der essentielt set handler om at give tre nationale sikkerhedsmyndigheder i Nepal - Nepal Police, Armed Police Force og National Forest Guards - en unik mulighed for selv at finde svarene og løsningerne. Projektet rider på en positiv bølge. Forekomsten af tortur i politisager i Nepal er faldet fra cirka 68 procent i 1999 til cirka 15 procent i 2014. Tallene afspejler skiftet fra perioden med væbnet konflikt, overgangsperioden frem mod vedtagelsen af landets nye forfatning i 2015 og en vilje blandt sikkerhedsmyndigheder til at gøre noget ved problemet.

Kathmandu School of Law og Institut for Menneskerettigheder er initiativtagerne til projektet, og den danske ambassade i Nepal har bevilget pengene. Lige fra starten var det formålet at involvere det nepalesiske indenrigsministerium, de tre sikkerhedsmyndigheder i Nepal og det danske politi, som medspillere i projektet. Det lykkedes. Projektet drives nu i et samarbejde mellem disse parter.

Professor Yubaraj Sangroula fra Kathmandu School of Law fortæller: "Nepals nye forfatning fra 2015 slår fast, at tortur skal kriminaliseres. Regeringen har lavet et udkast til en antitortur lovgivning, men den er endnu ikke blevet vedtaget. At kriminalisere tortur vil naturligvis få en positiv effekt på at forebygge upassende håndtering af mistænkte".

Det nepalesiske politi har officielt en nul-tolerance politik i forhold til tortur og unødvendig magtanvendelse og har i ud-dannelsen af nye betjente i flere år fokuseret på beskyttelse af menneskerettigheder. Samtidig har man tilladt civilsamfundsorganisationer, såsom fx Advocacy Forum, at etablere kontorer i politiets hovedkvarter i Kathmandu, for at give politiet bedre mulighed for at monitorere forholdene for arresterede. Alligevel erkender politiets ledelse, at der stadig er problemer. "Jeg vil ikke benægte, at tortur forekommer i det nepalesiske politi. Men jeg vil understrege, at vi har en politik om ikke at udøve tortur. Torturen skyldes nogle negative handle-mønstre, som vi har sat os for at udrydde," siger Deputy Inspector General of Police Nawa Raj Silwal fra Nepal Police. "Civilsamfundet kritiserer os for at praktisere systematisk tortur. Men vi kan ikke blive ved med at kigge gennem de briller, som vi brugte for 10 år siden, hvor borgerkrigen var på sit højeste. Det er derfor, vi er med i dette projekt. Vi ønsker at gøre op med de problemer, der har været før i tiden," siger Nawa Raj Silwal.

Fremgangsmåden i projektet er den, at Kathmandu School of Law og Institut for Menneskerettigheder over en 3-årig periode faciliterer en proces, som Indenrigsministeriet og ledelsen af de tre sikkerhedsinstitutioner er vært for og har ejerskab til.

Processen har tre faser.

Vi har afsluttet første fase, hvor politilederne på 45 politistationer har udarbejdet en problemanalyse af årsagerne til, at politiet har problemer med at opretholde menneskerettighederne og med at undgå at anvende tortur og unødvendig magt på deres politistation. Det danske politi er ikke med

for at fortælle det nepalesiske politi, hvad det gør forkert eller hvad det skal gøre. Det nepalesiske politi sætter selv dagsordenen for, hvordan deres danske kollegaer bedst inddrages. De bruger dem som inspirationskilde og som debatoplægsholdere. Tre studieture til det danske politi er også en del af projektet.

Anden fase er i gang nu. Den handler om, at politilederne, med afsæt i første fases problemanalyse, laver et syv måneders pilotprojekt på deres politistation. De kører selv projekterne, og i alt 60 projekter vil blive kørt fra november 2016 til maj 2017. Det eneste krav til projekterne er, at de skal tage hånd om minimum en af hovedårsagerne til tortur og unødvendig magtanvendelse fra problemanalysen.

Tredje fase, der løber fra juni til december 2017, handler om at identificere og dokumentere læringen og resultaterne fra projekterne med henblik på, at politiet kan skabe debat om, hvad det selv og regeringen kan gøre for helt at stoppe anvendelsen af tortur og unødvendig magt i Nepal. På vores hjemmesider HUMANRIGHTS.DK og MENNESKERET.DK kan du finde mere information om projektet, som i øvrigt hedder 'Enhancing Good Governance, Human Rights Protection and Law Enforcement Situation in Security Agencies and Criminal Justice Actors in Nepal' (EGHR).

Sofie Gry Fridal Hansen er projektleder hos Institut for Menneskerettigheder i Nepal og bosiddende i Kathmandu. Sofie Gry Fridal Hansen kan kontaktes på soha@humanrights.dk, hvis du ønsker at dele din viden og erfaring på området med Institut for Menneskerettigheder.

FOLKETÆLLING

I NEPAL?

- JA DA!

Af Jørgen Rendsvig
Foto: UNOPS/Binaya Parajuli

Når man tænker på Nepals geografi, forekommer tanken om at gennemføre en folketælling nærmest umulig. Ikke desto mindre er der gennemført folketællinger regelmæssigt med ca. 10 års mellemrum siden 1911. På tidspunktet for den første folketælling var landets folketal i øvrigt næsten som vore dages Danmark: 5,6 mio. Her skal der berettes om den seneste folketælling, der blev gennemført pr. 22. juni 2011.

Organiseringen

Planlægningen startede et år i forvejen. På Central Bureau of Statistics (CBS) etablerede man en styregruppe, et teknisk udvalg, en række fagudvalg og arbejdsgrupper. På distriktsniveau blev der udpeget en lokalkomité til at organisere arbejdet i marken.

Landet blev, bl.a. ved hjælp fra Danida, opdelt i tælledistrikter. I løbet af maj og juni 2011 blev der udarbejdet komplette lister over alle husstande. Tællernes vigtigste arbejdsredskaber blev således kortet over tælledistriktet, listen over husstande, to forskellige spørgeskemaer samt manualer.

Bemandingen af projektet er en historie for sig selv. Ud over den centrale stab var der folketællingsansvarlige i hvert af de 75 distrikter, og de havde en stab på tilsammen 1.100 personer. Der var 278 område-tilsynsførende og ikke mindre end 7.900 lokale tilsynsførende. De skulle støtte op om korpset af egentlige tællere. Det bestod af 31.000 personer!

Der var ved udpegningen sørget for, at over 40 % var kvinder, og at der indgik både dalitter og oprindelige folk. Lærere, regeringsansatte og unge blev ansat til dataindsamlingen.

Mediestøtte

Det var vigtigt, at befolkningen blev engageret i tællingen, så man aktiverede alle medier: Dagblade, ugeblade, magasiner, tv-kanaler og radiostationer og ikke mindst de lokale FM-stationer, der kunne viderebringe budskabet på de lokale sprog. Der blev produceret og distribueret radio-jingles, plakater, klistermærker og pjecer for forskellige målgrupper. Folketællingen havde også en hjemmeside.

Logistik

Tællingen skulle finde sted i monsuntiden og i vanskeligt terræn. Spørgeskemaerne blev derfor trykt på specielt papir. I alt 15 mio. ark. 60.000 eksemplarer af tællernes manualer, 15.000 af de tilsynsførendes manualer, 1.000 eksemplarer af distriktsmanualerne og 100.000 notesblokke blev fremstillet, foruden forskelligt andet materiale. I alt blev der brugt 250 tons papir til folketællingen.

Der blev desuden tilvejebragt 100.000 særlige penne til tællerne, 45.000 tasker, 45.000 paraplyer og 9.000 regnemaskiner.

Alt dette blev pakket centralt til de enkelte tilsynsførende og tællere. Til 67 distrikter skete transporten ad landevejen, mens der til afsidesliggende områder som fx Humla, Dolpa og Solukhumbu blev sendt helikoptere ud med materialerne. Hærens helikoptere blev også benyttet til afhentningen af de udfyldte skemaer.

Den lokale bemanding

Distriktskontorerne åbnede midt i marts. Rekruttering og oplæring af 7.900 tilsynsførende startede midt i maj. Cirka halvdelen var lærere. Rekruttering og oplæring af de 31.000 tællere blev afsluttet i anden uge af juni. Selve folketællingen skete i perioden fra 17. til 27. juni med 22. juni som tælledagen.

Opgørelsen af resultatet

Edb-registreringen blev foretaget af et privat firma under Central Bureau of Statistics kontrol. Over 600 mennesker deltog i denne del af opgaven. Hele processen var underlagt streng kvalitetskontrol. Ingen VDC'er eller 'wards' manglede i tællingen til forskel fra tællingen i 2001, der foregik under borgerkrigen. Allerede i september kunne de foreløbige resultater offentliggøres, mens mere fyldige rapporter blev udsendt efterfølgende.

HVAD BLEV SÅ RESULTATET?

Befolkningstal

Befolkningen (af fastboende, dvs. at de inden for en 6-måneders periode 'normalt' boede på stedet) blev opgjort til 26,5 mio. mennesker, fordelt på 5.427.302 husstande. Den gennemsnitlige husstand var på 4,88 person, et fald fra 5,44 i 2001.

85 % bor i eget hus, 13 % bor til leje og 2 % er andet. På landet bor i praksis alle i eget hus, mens andelen af lejemål er større i byerne, i Kathmandu næsten 60 %.

Kvaliteten af husene

10 % af husene er funderede på jernbeton (i byerne næsten 30 %), 18 % på cementsten, 25 % på træpiller, 44 % på soltørrede ler- eller muddersten og 3 % på andet. Ydervæggene er i over 40 % af husene lavet af soltørrede ler- eller muddersten eller egentlige sten. Cementsten, bambusvægge eller brædder udgør i faldende orden resten. Taget er hos 28 % bølgeblek, 27 % har sten eller skifer på taget, 22 % jernbeton og 19 % strå. Disse oplysninger giver lidt baggrund for forståelse af skaderne i forbindelse med jordskælvet.

Drikkevand

48 % af husene har indlagt rindende vand, mens yderligere 35 % får vand via en håndpumpe fra en brønd. Kilder, åbne og lukkede brønde giver vand til 13 %. 4 % får vand på anden/ukendt måde.

Madlavning

Næsten to tredjedel laver mad i brændekomfurer, 21 % bruger flaskegas, 10 % komøg og 4 % benytter biogas eller petroleum eller - for en minoritets vedkommende - elektricitet. I byerne benyttes flaskegas af to tredjedele af indbyggerne.

Belysning

Der er elektricitet - når der altså ikke er load shedding - til belysning i to tredjedele af husene. Petroleumslamper bruges hos 18 % og solenergi hos 8 %.

Toiletter

Over en tredjedel - 38 % - af alle husstande har ikke toilet.

Andet

Herudover har man opgjort andelen af hjem med mobiltelefon, radio, tv, cykel, kabel-tv, motorcykel, telefon, computer, køleskab, internetadgang og bil. Tallene spænder fra 65 % (mobiltelefon) til 1,6 % (bil). Tallene findes både for byområder og landet. Det er kun cykler, der findes (en smule) flere af på landet end i byerne. For alle andre varige forbrugsgoder er tallene, som man kunne forvente, væsentlig højere i byerne.

Kvinderne

20 % af husstandene indrapporterede en kvinde som ejer af huset og/eller af jorden, fordelt med 27 % i byerne og 18 % på landet.

Fraværende medlemmer af husstanden

Hver fjerde husstand havde ét eller flere familiemedlemmer, der var fraværende fra husstanden, evt. i udlandet. I alt var der 1,9 mio. fraværende. Det er væsentligt flere end ved sidste folketælling, hvor tallet var 762.000. De fleste af de fraværende er mellem 15 og 24 år.

Andelen af kvindelige familieoverhoveder er - nok af samme grund - steget fra 15 % til næsten 26 %.

På trods af migrantarbejderne er andelen i den arbejdsdygtige alder fra 15 til 59 år steget fra 54 % til 57 %.

FLERE RESULTATER

Siden sidste folketælling er befolkningstallet steget med 3,3 mio. eller 1,35 % årligt. Samtidig er antallet af fraværende steget med 1,2 mio. Hvis dette indregnes bliver befolkningstilvæksten på 1,8 % årligt. Nepal ligger hermed i den højeste halvdel, måske endda i den højeste tredjedel blandt verdens lande.

Terai udgør 50,27 % af den samlede befolkning, 'hills' 43 % og Himalaya 6,73 %. Urbaniseringen er steget fra 14 % til 17 %, forstået som folketallet i de 58 såkaldte municipalities.

Kaste og etnicitet

Der blev registreret 125 kaster og etniske grupper i 2011. De største er de to øverste hindu kaster, chetrierne med 16,6 % og brahminerne med 12,2 %. Herefter følger magar (tibetansk/oprindeligt folk) med 7,1 %, tharu (oprindeligt folk fra Terai) med 6,6 % og tamang (tibetansk/oprindeligt folk) med 5,8 %, samt Kathmandudalens oprindelige folk, newarerne, med 5 %. Disse seks grupper udgør således over halvdelen af befolkningen. Den anden lille halvdel er fordelt på 119 grupper, hvoraf en væsentlig del er ganske små. Faktisk er der under 10.000 i 46 af grupperne, enkelte tælles i hundreder.

Modersmål

Nepali tales som modersmål af 45 %, efterfulgt af maithili (der er en dialekt af bengali og hindi, der især tales i det østlige Terai): 12 %, bhojpuri (der tales i Madhes/vestlige Terai, også samme sprogstamme): 6 %, tharu (Madhes/vestlige Terai, samme sprogstamme): 5,8 % og tamang (et tibetansk sprog): 5 %.

Disse 5 sprog tales altså af næsten tre fjerdedele af befolkningen som modersmål. 118 forskellige sprog tales som modersmål af 27 % af befolkningen. 72 sprog tales af under 10.000. Hvis vi ser bort fra indvandrersprog som kinesisk, engelsk m.fl., er der stadig 66 små sprog. Og 33 sprog tales endda af under 1000 - helt ned til 10 mennesker. Det skal dog bemærkes, at en stor del af disse sprog er gensidigt forståelige, samt at nepali givetvis er andetsprog for temmelig mange.

Religion

De store religioner er naturligvis hinduisme med 81 % og buddhisme med 9 %. Herefter følger islam, kirat, og kristne med hhv. 4,4 %, 3,1 % og 1,4 %. De fem små religioner, der herudover er registreret - prakriti, bon, jainisme, bahai og sikhisme - følges tilsammen af under 1 % af befolkningen.

Analfabetisme

Analfabetismen er faldende. Mens det i 2001 blev opgjort, at 54 % af befolkningen på 5 år og derover kunne læse og skrive, var det tilsvarende tal i 2011 66 %. Kønsfordelingen er skæv: 75 % af den mandlige befolkning og 57 % af kvinderne mestrede kunsten at læse og skrive. Der har siden da været gjort en indsats for helt at afskaffe analfabetismen, men der er stadig et stykke vej endnu.

AFSLUTNING

Det er mange tal, men tilsammen giver de et godt billede af det sammensatte folk, nepaleserne er. Og vi får også endnu et eksempel på de forskelle, der er på et gennemorganiseret samfund som det danske, hvor folketællinger sker ved en kørsel på Danmarks Statistiks computere, og på et uland som Nepal. Troværdigheden er vel så god, som den kan blive, men på nogle områder kan man have sine tvivl. Indbyggertallet i Kathmandu opgjordes således til 1.744.240 (Patan 468.000 og Bhaktapur 305.000). Det er svært at sige, men mit indtryk er, at dette tal er væsentligt undervurderet.

Kilde: <http://cbs.gov.np/image/data/Population/Major%20Highlights/Major-Finding.pdf> og <http://cbs.gov.np/image/data/Population/National%20Report/National%20Report.pdf>

Jørgen Rendsvig er sekretær i Dansk-Nepalesisk Selskabs bestyrelse og uddannet cand.mag. i samfundsfag og historie.

Himalaya

– dit livs højdepunkt!

Mountain Delights Treks & Expedition er et lokalt trekking bureau med base i Kathmandu. Vi har i mere end ti år arrangeret trekking i Nepal, Tibet og Bhutan.

Mountain Delights arrangerer skræddersyede ture til nogle af Nepals mest populære destinationer, f.eks. **Mount Everest**, **Annapurna**, **Langtang** og **Kunchenjungha**.

Vi tilbyder ture med fokus på miljø og bæredygtighed. På ture som **Ganesh Himal Eco Trek**, bevæger vi os væk fra de mest populære ruter og ud i **uberørt natur**. Her møder du den **lokale befolkning**, og får indsigt i dens dagligdag. Mountain Delights støtter lokalbefolkningen bl.a. med skoleprojekter og ved at bruge lokale portere.

Vores guider har stor erfaring med trekking, og de har et unikt kendskab til **Himalaya** og **nepalesisk kultur**. Alle vores guider har en fortid som portere og dermed et meget stort lokalkendskab til trekking ruterne.

Udover trekking tilbyder Mountain Delights også en række andre aktiviteter som landsbyophold, safari, bungee jump og paragliding ...

Hvis du vil vide mere, så besøg os på vores hjemmeside:

www.gotomountain.com

Eller kontakt Ram P. Saptoka

Email: info@gotomountain.com

MIDLERTIDIGT MONUMENT OVER FORBRUGER- SAMFUNDET

Tekst og foto: Julie Damgaard Nielsen

Fra den 2.-4. september kunne man på Københavns alternative kunstmesse Alt_Cph på Fabrikken for Kunst og Design, Amager, møde den nepalesiske kunstner Sujan Dangol. Dangol præsenterede i nærheden af messeområdet et stort skulpturelt værk af fundne materialer fra den lokale Genbrugs. Dangol, der er en del af det nepalesiske kunstner-kollektiv Guthi, arbejder blandt andet med sociale interventioner og har deltaget i projektet 'Book Bus', hvor han sammen med andre kunstnere har kørt rundt i en række af Nepals landdistrikter for at tilbyde kunstundervisning til fjerntliggende skoler og lokalsamfund.

Med sit værk til Alt_Cph, der bestod af flyttekasser, papemballager og andre brugte effekter, tapet sammen i en himmelstræbende paddehatteform, satte Dangol fokus på vores forbrugssamfund og brandingkultur og det materialistiske boom, der præger vor tid. Ved at lade de indsamlede genstande indgå i en kunstnerisk sammenhæng gav Dangol dem et nyt liv og en anden værdi og fik os

dermed til at tænke en ekstra gang over vores ræs efter at eje og den måde, vi behandler vore ejendele og forvalter vores historie og omgivelser på.

Dangol var inviteret til København som deltager i Art Lab: en æstetisk platform i tre dele, realiseret af Råderum – Mobilt Kontor for Samtidskunst, i samarbejde med Center for Kultur & Udvikling, som led i kunstprogrammet IMAGES 16. Art Lab #2, der udfoldede sig som et længere studiovisit og kulminerede på Alt_Cph16, havde særligt fokus på fremstillingsprocesser, produktion og borgerinddragelse og præsenterede alternative og kreative måder at forholde sig til såvel lokale som globale samfundsproblematikker på.

www.guthi.net/web/
www.cku.dk/om-images/
www.raaderum.com/

INGEN LOAD-SHEDDING?

Under efterårets festivalsæson har Kathmandu-dalen oplevet den helt usædvanlige situation, at der har været strøm hele døgnet! NEA, Nepal Electricity Authority, har arbejdet målrettet på at skaffe den fornødne MW-kapacitet til at dække behovet i spidsbelastningstimerne om aftenen. Det er lykkedes at skaffe ekstra MW dels fra et nyt vandkraftværk og dels fra import fra Indien, så strømafbrudelser har kunnet undgås. Det er forhåbningen, at det vil være muligt at opretholde permanent forsyning også i den vanskelige tid i forårsmånederne indtil monsunen igen giver nyt vand i floderne.

7.11.2016

MELAMCHI WATER TUNNEL PROJECT

Projektets formål er at tilføre Kathmandu drikkevand i en acceptabel kvalitet og i mængder, der vil dække en meget stor del af behovet. Vandet skal føres fra Melamchi-floden gennem en 27,5 km lang tunnel til et vandreservoir og -behandlingsanlæg i udkannten af Kathmandudalen. Projektet har været et skandaleprojekt, der nu har været undervejs i over 15 år. Det er støttet af Asian Development Bank og er det ældste af bankens nuværende igangværende projekter.

I de seneste måneder er der dog gjort gode fremskridt i arbejdet. I løbet af det seneste halve år er der lavet over 5 km tunnel, og hvis dette tempo kan holdes, vil de resterende godt 8 km kunne være færdige i juni 2017, således at det samlede anlæg kan tages i brug i oktober 2017.

Tunnelen kan ikke dække hele behovet for drikkevand i Kathmandu, men den kan yde et ganske væsentligt bidrag – måske ¾.
5.9.2016

SPEDALSKHED

I 2010 erklærede regeringen Nepal for fri for spedalskhed. Kun 0,77% var smittet med den frygtede sygdom. I mellemtiden er flere blevet smittet og andelen er i dag oppe på 0,89%. Hvis udbredelsen stiger til 1%, mister landet sin status som smittefrit område.

Det er specielt de 15 regioner i Terai, der har de nye smittede. Det skyldes nærheden til Indien, hvor antallet af spedalske øges med 130.000 hvert år. Der planlægges informationskampagner for sundhedsarbejdere i Banke og Bardiya distrikterne, for at øge opmærksomheden på sygdommen. Sygdommen er ikke særligt smitsom, men da den udvikler sig langsomt, kan den være vanskelig at diagnosticere uden bakterieprøver.
6.9.2016

LEV MED NONNERNE I KATHMANDU (- også for mænd)

Grib denne enestående mulighed for at fordybe dig i buddhismens lære og komme tæt på en meget anderledes hverdag. Du har nu mulighed for at leve og praktisere med de buddhistiske nonner i Tek Chok Ling klosteret i Kathmandu. Nepal er nemlig også, men ikke kun høje bjerge og barsk natur, det er også et land med en kultur og historie, der strækker sig mange tusinde år tilbage.

Vær med til puja, meditation, mandala maling, dans og yoga og bliv guidet af 'din' nonne. Tid til fordybelse. Tid til fællesskab med nonnerne. Tid til at opleve Boudhanath stupa med skinnende guldinde og meget, meget andet i Kathmandu.

12 dage

12.800 kr

Tlf. 33 117 117

www.gracetours.com

US Assistant Secretary of State Evan Ryann announces financial support for the restoration of the Gaddhi Baithak at Basantapur on Friday.

USA-STØTTE TIL REKONSTRUKTION AF GADDHI BAIHAK

USA har bevilget 700.000 \$ fra US Government's Ambassador's Fund for Cultural Preservation til restaurering af denne statslige bygning. Det blev meddelt af viceudenrigsminister Evan Ryan på et møde på Kathmandu Durbar Square den 30. september. Arbejdet skal udføres af det velanskrevne japanske firma Miyamoto Earthquake + Structural Engineers. Der foreligger endnu ikke nogen tidsplan for arbejdet.
30.9.2016

Gaddhi Baithak før jordskælvet

ENVIRONMENTAL POLLUTION INDEX 2016

Luftforureningen verden over er dokumenteret i dette index for 2016, der er offentliggjort af WHO. Ud af 180 lande er Nepal nr. 149, hvor 180 er værst. Det vurderes, at ikke mindre end 75% af befolkningen er udsat for en høj mængde af partikler i luften. Over 9.000 årlige dødsfald kan henføres til luftforureningen.
1.10.2016

R e s t a u r a n t

HIMALAYA

Tibetansk & Nepalesisk køkken

Herluf Trolles Gade 5, 1052 København K.

Tlf : 33 32 37 08

Åbningstider

Man - Lør 15:00 - 23:00

Søndag kun åbent for selskab

E-mail: himalaya_rest@yahoo.com

www.himalayarest.dk

KOM I GODT SELSKAB

Af Lone Petersen

Foto: Lone Petersen og Børge Helmer

Fra en dejlig aften i godt selskab

Fredag 24. juni mødtes omkring 25 af foreningens østjyske medlemmer i beboerhuset på Engskovvænget i Skødstrup, nord for Aarhus. For at spise aftensmad sammen og for at markere, at Dansk-Nepalesisk Selskab nu har en lokalafdeling i Aarhus. Det var en smuk og lun sommeraften, og stemningen var super hyggelig.

De fleste af deltagerne kendte hinanden på forhånd fra de halvårlige vandreture i det midt- og østjyske og fra medlemsmøderne i Aarhus, der fremover afvikles på DOKK1 – Aarhus' nye, flotte kulturhus.

På forunderlig vis var det lykkedes den lille lokalafdelings bestyrelse at få produceret og serveret en Dal Bhat, der smagte af Nepal.

Efter middagen var der underholdning af forskellig slags: lodtrækning om en fin sponsorgave fra Jysk Rejsebureau og amerikansk

lotteri. Bent Thygesen og Tina Maier gav en lille koncert for trompet og harmonika - og sørme, om ikke også mændene pludselig dannede et mandskor og sang et par sange for pigerne.

Mon ikke sådan en Dal Bhat aften for selskabets medlemmer kunne gå hen og blive en tilbagevendende tradition? Vi får se... Men mange af os ses i hvert fald til de kommende foredrag i DOKK1 og den næste vandretur søndag d. 7. maj 2017 i Marselisborgskovene.

Lone Petersen er ledende konservator ved Museum Østjylland, stifter og drivende kraft i Jysk landsbyudvikling i Nepal samt bestyrelsesmedlem i Dansk-Nepalesisk Selskab.

Dal Bhat - jysk og nepalesisk på samme tid

Dansk-Nepalesisk Selskabs jyske mandskor sang - og der var ikke et øje tørt

'MUSIC FOR UNITY' MED NEPATHYA

Af Ravi Chhetri og Rabindra Khadka
Foto: 6 degree production

Nepathya-koncerten foregik i Amager Bio den 2. august 2016. Nepathya er et stort navn i nepalesisk musik - de har opnået kontinuerlig popularitet og social anerkendelse. I løbet af sine 25 år har Nepathya været trendsættere. De har været pionerer mht. at blande folkemelodier i et ungdomsvenligt pop- og rock-format. Folkemelodier er forblevet Nepathyas hjerteblood. Ud over mennesker skildrer Nepathyas sange også det moderne Nepal – med dets smerte i tider med krig og nød, og alligevel med det glimt af håb, en kunstner ser og forestiller sig. 'The Earthy Nepali Band' blev dannet i 1990 af Deepak Rana (der nu er helikopterpilot), Bhim Poon (der nu har bosat sig i Hong Kong) og Amrit Gurung. Nepathya har i disse 24 år været en platform for mange musikere. Bandet har set 21 nye ansigter komme og gå, men navnet Nepathya og dens popularitet har holdt ved gennem årene. Nepathya har været rugekasse for mange talentfulde musikere. Da musikken endnu har til gode at blive et bæredygtigt erhverv i Nepal, er det sjældent, at musikere bliver længe i jobbet. Gennem alle årene

har Amrit Gurung dog altid været Nepathyas ubestridte leder og forsanger. Nepathyas sidste album (2010) - Aina Jhyal - er en fortsættelse af Nepathyas tilknytning til folkrock-genren. Albummet er et resultat af Amrits rejser til landsbyerne og af den positive og fredelige retning, nationen har taget efter konflikt og politiske omskiftelser.

Koncerten i august kom i stand ved, at INAS Danmark (International Nepalese Artist Society, Danmark) henvendte sig til Nepathyas manager. For at sikre koncertens succes ønskede INAS Danmark, at en anden social organisation indgik i samarbejdet. Mr. Rajman Tamang fra det globale udvalg i INAS Danmarks ønskede, at koncerten skulle være med til at udbrede kendskabet til INAS i Europa og verden. Siden sin oprettelse har INAS Danmark arbejdet for kulturel integration. Efter successen med "Music of Unity with Nepathya" får udvalget flere opgaver inden for kulturel integration.

” Gert Meinecke

”Så meget positiv energi – den forbindelse, bandet havde med publikum, var bare utrolig,” sagde Gert Meinecke, der har arbejdet i Nepal som chef for den danske ambassade i årene 2001 til 2005. Han var kommet til showet med sin familie og venner.

Ravi Chhetri er ph.d.-studerende ved DTU og bestyrelsesmedlem i Dansk-Nepalesisk Selskab. Rabindra Khadka er medlem af bestyrelsen for INAS, Danmark

” Rabindra Khadka

”Det har været en udfordring at organisere et Nepathya-show i en by, hvor den nepalesiske befolkning kun tæller omkring 2500. Antallet af andengenerationsnepaleserne er stigende her. Så vi opfordrede alle unge forældre til at tage deres børn med, så de også kunne opleve en nepalesisk musik i verdensklasse - musik, som de kan være stolte af,” sagde Rabindra Khadka, koordinator for koncerten hos INAS Danmark.

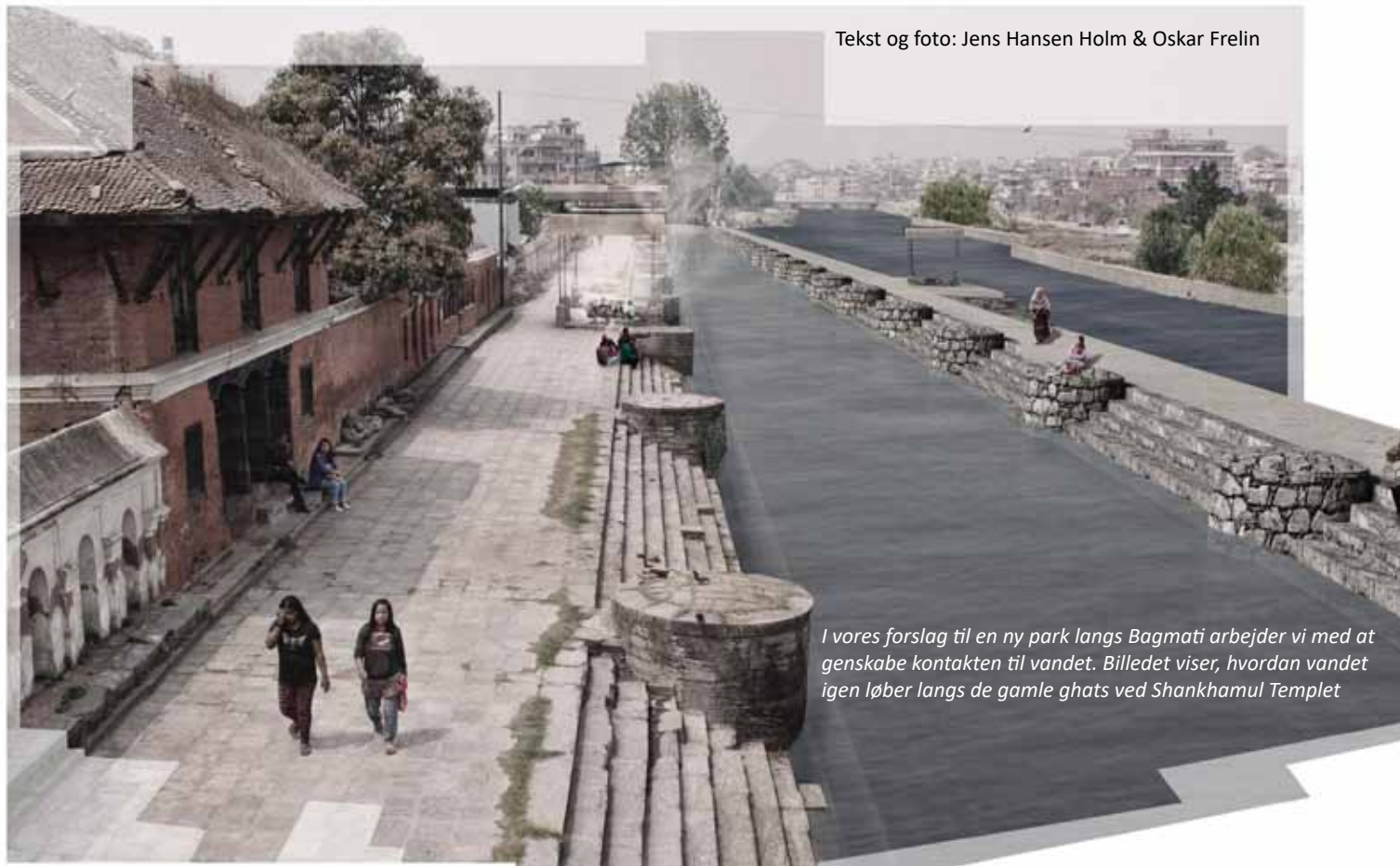
” Karen Valentin

”Jeg vidste ikke meget om bandet før, men det tog mig ikke lang tid at se, at dette er en af de mest fremtrædende og populære bands i Nepal. Melodierne fik mig til at tænke tilbage til mine år med besøg i Nepal, og musikerne skabte en magisk atmosfære af Nepal i København. Mest af alt var det fantastisk at se så mange unge nepalesere - fulde af glæde og energi - samlet på en fredelig måde. Jeg ser frem til, at flere af den slags begivenheder i fremtiden vil bidrage til at styrke enheden og integration af de herboende nepalesere. Tak til INAS Danmark for en professionel tilrettelæggelse af koncerten”.

HEALING BAGMATI

ET AFGANGSPROJEKT OM FLODEN I KATHMANDU

Tekst og foto: Jens Hansen Holm & Oskar Frelin

I vores forslag til en ny park langs Bagmati arbejder vi med at genskabe kontakten til vandet. Billedet viser, hvordan vandet igen løber langs de gamle ghats ved Shankhamul Tempel

Alle, som har besøgt Kathmandu, er også blevet bevidst om Bagmatifloden, som har sit udspring i Shivapuri Mountains, nord for byen. Floden løber forbi bykernen på sin færd ned gennem Kathmandu Valley og er den helligste af de mange floder i Nepal. Har man besøgt templerne ved Pashupati, forstår man, hvor vigtig floden er i den nepalesiske kultur. Derfor kan det også virke paradoksalt at opleve den forsømte flod i dens nuværende stærkt forurenede tilstand.

Specialeprojekt i Nepal

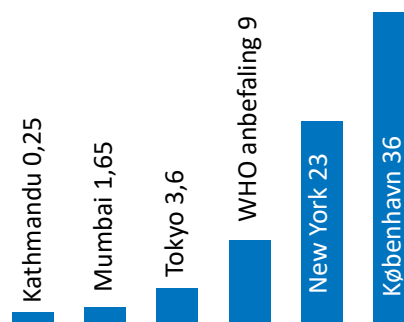
Som landskabsarkitektstuderende arbejder vi ofte med områder i vores nære omgivelser. Når vi valgte at skrive speciale sammen, var det ud fra et ønske om at afprøve vores kundskaber i en, for os, ukendt kontekst. Vi ville også gerne arbejde med vand, da vandhåndtering i byen er et område, som fylder meget i vores fag og bliver endnu vigtigere i fremtiden. At arbejde med en by som Kathmandu, som har helt andre forudsætninger end f.eks. København, var til stor nytte og skulle vise sig at give os nye indsigter i, hvad vi kan udrette

som landskabsarkitekter. Oskar, som havde besøgt Kathmandu i 2011, foreslog Bagmatifloden som fokusområde for specialet, og Jens var med på ideen. Dermed var scenen sat til specialet.

Studietur til Nepal - Opgaven bliver defineret

Vores undersøgelse begyndte straks efter, at vi havde besluttet os for emnet. Men for at forstå byrummet måtte vi opleve det selv. Derfor begav vi os i foråret 2016 ud på en to måneder lang studietur til Nepal. Ved turens begyndelse havde vi en ide om at arbejde med floden, men efter nogle uger i Kathmandu begyndte vi at forstå de forskellige sammenhænge og konstaterede, at byen har en enorm mangel på grønne områder. Dette ses også tydeligt, når man kigger på tallene for open space per person. De viser, at Kathmandu er en af de tættest bebyggede byer i verden.

Ligesom andre byer i Asien, er Kathmandu vokset kraftigt siden 80'erne. De sidste årtier har man derfor udgravet sand fra floden til brug i byggeindustrien. Det har

Antal m² offentligt rum pr. person

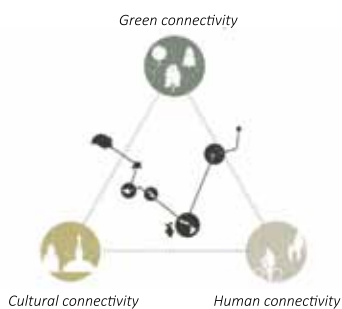
betydet, at flodbundens naturlige niveau er blevet sænket, og flodens forløb er blevet indsnævret. Mange steder er huse og veje bygget på forhenværende flodbund. De fleste flodbredder ligger fortsat ubebyggede hen, men hvis udviklingen fortsætter, er der en fare for, at også disse områder vil blive bebygget.

Efter at have besøgt og talt med HPCIDBC, en komité, udstedt af regeringen til at varetage Bagmatifloden, fik vi fortalt, at der

allerede er igangsat initiativer med henblik på at rengøre floden. Indsatsen består hovedsageligt i at anlægge kloakrør langs floden, for at stoppe den direkte udledning af kloakvand. Da disse initiativer allerede er igangsat, skiftede vores fokus fra rensning af floden, til de grønne områder og til, hvordan vi, i kraft af flodens centrale placering, kunne tilføje mere grønt til byen.

Strategien

Da vi var kommet hjem fra vores studietur, formulerede vi en grøn strategi for byen. Strategien baserer sig på flodnetværket og foreslår floden som omdrejningspunkt for en grøn transformation af byen.

Strategien har tre fokusområder: Grønne, kulturelle og menneskelige forbindelser mellem de vigtigste templer og World heritage-områder.

Flodbredderne ligger i dag ubebygget, hvilket giver mulighed for at udnytte arealerne og skabe nye offentlige grønne rum, hvor mennesker kan mødes. Samtidig forbinder floden forskellige områder i byen, hvilket vi udnytter ved at skabe grønne forbindelser langs floden. En såkaldt grøn infrastruktur, som giver indbyggerne mulighed for at cykle langs floden i bilfri omgivelser, inspireret af den grønne cykelsti i København. Derudover skabes der også forbindelse mellem de mange gamle templer og ghats langs floden.

Bagmati River Park

Bagmatifloden løber igennem den indre by, mellem de forhenværende landsbyer Kathmandu og Patan. Det, som i dag er en barriere og et tomrum midt i det centrale Kathmandu, foreslår vi transformeret til Bagmati River Park. Parken bliver grundstenen i strategien og kommer til at ændre byen fundamentalt. Parken begynder ved Shankhamul Temple området i øst og

strækker sig over 5 km i strømmens retning til Teku i vest. Midt imellem disse to områder ligger Thapathali Temple området. Disse tre områder var engang vældigt betydningsfulde for Kathmandu og var velbesøgt af pilgrimme og troende, men er blevet glemt i takt med flodens degradering og tempelbygningernes forfald. Da vandniveauet er faldet betydeligt, i forhold til dengang templerne blev konstrueret, er de tilhørende ghats ikke længere i kontakt med vandet. Et hovedtræk ved parken er derfor at genskabe forbindelsen til templerne, således at der skabes en forbindelse imellem dem, og at forbindelsen til vandet reetableres via nye vandkanaler, se billedet på modsatte side.

Design

Som en del af designprocessen og for at opleve det nepalesiske landskab, tog vi på dagsture omkring Kathmandu Valley og på en to ugers vandretur på Manaslu Circuit Trek. Turen var en stor kilde til inspiration og gav os mange ideer til design af parken. Parken er delt op i mindre områder med deres egen karakter, da vi har forsøgt at tage udgangspunkt i de eksisterende kvaliteter langs floden. Disse områder hænger

Kig nordpå mod Teku. Bredderne langs Bagmati har i mange år været anvendt som losseplads

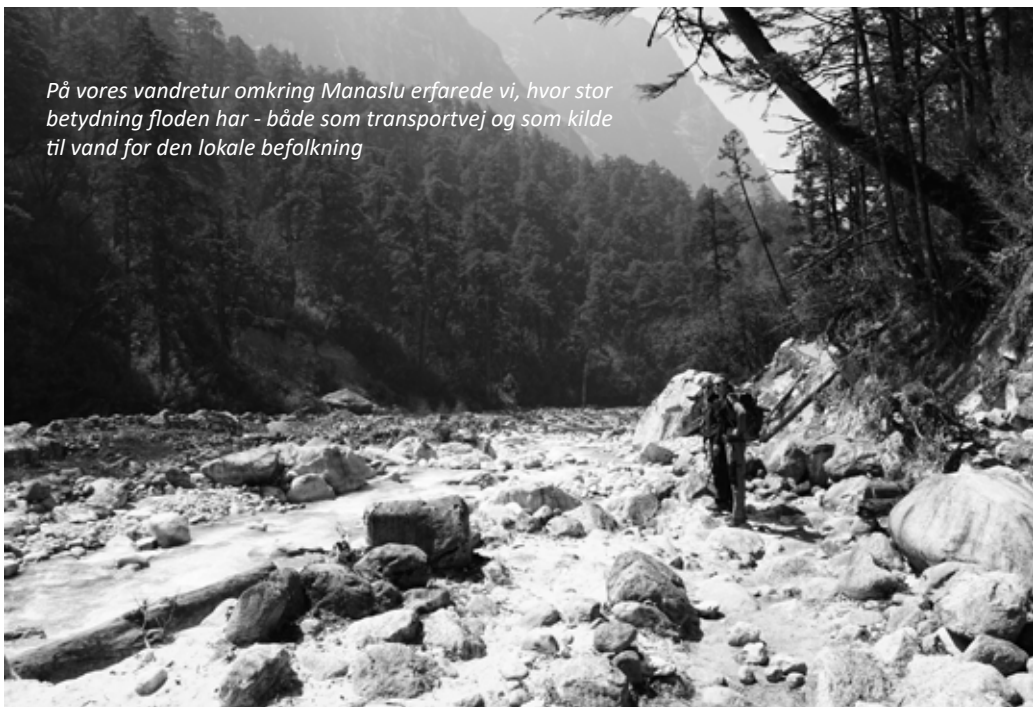
sammen med et omfattende stisystem og en cykelsti, som skaber adgang på langs af parken. Adgang til parken sker gennem nye indgange og belægninger, som fører den besøgende ind i parken og ned til vandet. Cykelstien er flankeret af allé træer, som skaber en grøn væg ud mod vejen. De nye kanaler, som leder vandet til ghats foran templerne, skaber nye "tempeløer". Disse øer får et stentæppe, som efterligner det flodlandskab, vi oplevede under vores vandretur omkring Manaslu.

Efterspil

Projektet er blevet taget godt imod i Danmark, men det er svært at formidle det videre til Nepal, når vi ikke er fysisk tilstede dernede. Der findes dog interesse for projektet i Nepal. Vi er derfor i gang med at søge penge til at tage til Kathmandu og præsentere forslaget, samt diskutere fremtidige muligheder med politikere og interesseorganisationer.

På vores vandretur omkring Manaslu erfarede vi, hvor stor betydning floden har - både som transportvej og som kilde til vand for den lokale befolkning

Landskabsarkitekterne Jens Hansen Holm og Oskar Frelin har i deres spændende afgangsprojekt fra 2016 fra Københavns Universitet arbejdet med et forslag til genetablering og begrønning af Bagmatifloden i Kathmandu. Målet med projektet har været at komme med et konkret bud på, hvordan Kathmandu kan udvikles til en grønnere hovedstad med udgangspunkt i flodens centrale placering og det netværk, som den skaber i byen. De arbejder nu på at finde finansiering til en rejse til Nepal for at præsentere projektet for relevante aktører, journalister og andre interessenter, som beskæftiger sig med floden og byens udvikling.

Man kan læse mere om projektet på www.healingbagmati.com.

RESTAURANT
nepali bhancha
DET NEPALESISK KØKKEN

nepali bhancha
DET NEPALESISK KØKKEN

RESTAURANT | TAKE AWAY | CATERING

RESTAURANT NEPALI BHANCHA

The Real taste of Nepal

www.nepalibhancha.dk

Tlf : 35 85 85 95
info@nepalibhancha.dk

Tagensvej 102
2200 København N

BØRN I DANMARK LØBER FOR BØRN I NEPAL

Af Lone Petersen

Den midtjyske forening Jysk landsbyudvikling i Nepal har indgået et spændende samarbejde med Viborg City Marathon. Samarbejdet handler om etablering af et mobilt bibliotek for fem landsbyer i Madi provinsen i Chitwan District og om afvikling af Nepals første børneløb i april 2017.

Søndag 18. september 2016 afviklede Viborg City Marathon sit ottende børneløb. 1000 børn løb for børn i Nepal, 4,2 km rundt i centrum af Viborg. Det var gratis for børnene at løbe med, men salget af Goodieboxen, en lille grøn madkasse med fine sponsorgaver, indbragte 100.000 kr., der ubeskåret går til køb og indretning af en bogbus til Madi landsbyerne og til ansættelse i to år af en læsevejleder, der kan være med til at skabe lyst og tradition for at læse.

Børneløbet var en forrygende, festlig, farvestrålende og formidabel begivenhed. Det sydede af energi, engagement og glæde i Viborg den dag.

Umiddelbart efter løbet blev der trukket lod blandt de deltagende børn om en rejse til Nepal for en voksen og et barn. Vinderen blev 11-årige Lucas Staal fra Viborg, som nu glæder sig vildt meget til at komme til Nepal næste forår. Rejsen, der finder sted i påsken 2017, går til de fem landsbyer i Madi, og Lucas får lov at overrække pengene fra løbet til børnene i landsbyerne. Og han deltager, forhåbentlig sammen med en flok andre danske børn, i Nepals første børneløb, der afvikles i Madi 11. april 2017.

Børneløbet i Nepal tilrettelægges af løbskoordinator Rolf Bücking fra Viborg City Marathon. Han rejser nemlig i november 2016 sammen med Jysk landsbyudvikling i Nepal til Madi for at tilrettelægge løbet.

Jysk landsbyudvikling i Nepal, landsbyerne og rejsebureauet Mountain Adventures har i fællesskab tilrettelagt to rejser til Nepal i april 2017. Rejserne på hhv. 11 og 18 dage inkluderer begge fire dages ophold i landsbyerne og deltagelse i Nepals første børneløb.

Du kan følge projektet på www.kantipur.dk og på Facebook siden @villagedevelopment.

Lucas Staal på vej til børneløb i Nepal
Foto: Erland Erlandsen

Fire piger drøner afsted, med mor og far halsende bagefter
Foto: Trine Frits Nielsen

Klar, parat, start
Foto: Lone Petersen

I Madi varmer børn allerede nu op til det store løb i april
Foto: maagaardphotos.dk

Jysk landsbyudvikling i Nepal er en almenvelgørende forening med 250 medlemmer, stiftet i 2011. Med udgangspunkt i andelstanken og princippet om hjælp til selvhjælp støtter foreningen udvalgte nepalesiske landsbyer i deres bestræbelser på at løfte sig ud af fattigdommen. Lone Petersen, der er formand for foreningen, kan kontaktes på info@kantipur.dk

MELLEM TRADITION OG NYBRUD

Af Julie Damgaard Nielsen

Det kan umiddelbart ligne en noget uheldig alliance, når det etnografiske Moesgaard Museum præsenterer ung nepalesisk samtidskunst. Men udstillingen 'Nepal – Parallele virkeligheder' er, med sit fokus på en kultur fanget mellem tradition og nybrud, fortid og fremtid, et tiltag helt i husets ånd.

Den 25. april og 12. maj 2015 blev Nepal rystet af de største jordskælv i en menneskealder. Næsten 9.000 mennesker mistede livet, over 22.000 blev kvæstet og flere hundredetusinde blev på få minutter hjemløse. Det var i chok og vantro, at kunstnerkollegerne Sheelasha Rajbhandari og Mekh Limbu fra kunstnerkollektivet Artree i Kathmandu satte hinanden stævne efter katastrofen. Men frygt og lammelse blev snart vendt til handling, og ligesom mange andre kunstnere besluttede de at sætte deres kreative evner ind på at bistå en traumatiseret befolkning, der ikke bare havde mistet familie, hjem og venner, men også en stor bid af deres kulturarv.

I samarbejde med kunstnerne Jeewan Suwal og Sanjeev Maharjan søsatte Sheelasha Rajbhandari og Mekh Limbu projektet Camp Hub i bydelen Thulo Byasi i Bhaktapur, der var særdeles hårdt ramt af skælvene. Fælles for kunstnerne er en social og dialogbaseret praksis, der adskiller sig markant fra den traditionelle, religiøse og dekorative kunst, som Nepal hovedsageligt er kendt for. Med kunsten som socialt redskab satte de i Thulo Byasi gang i et kreativt hjælpearbejde, der involverede såvel

lokale politikere og lærere som forskere, forfattere og antropologer. Hvad ingen kunne have forudset var, at Camp Hub ville komme til at strække sig over et halvt år, hvor kunstnerne boede og arbejdede i lokalsamfundet, eller at den indledende skepsis blandt beboerne ville blive vendt til accept, opbakning og medejerskab. Men arbejdsprocessen og resultaterne taler deres eget tydelige sprog og kan nu studeres på Moesgaard Museum, både som fysiske værker og i form af videodokumentation. Det er en både følelsesladet, hjertevarmende, oplysende og kulturelt berigende oplevelse, som man bør unde sig selv – lige meget om man er Nepal-novice eller garvet Nepal-farar.

En bid af Nepal

Nepal – Parallele virkeligheder er som at få et lille stykke af Nepal serveret. Komplet med thangka-malerier, vues ind mod Himalaya, kunsthåndværk, særprægede gudestatuer, et virvar af indtryk og en kakofoni af fortællestemmer – ja, sågar et stykke af en muret væg. Udover de fire kunstnere bag Camp Hub projektet præsenteres værker af maler og installationskunstner Hitman Gurung, thangka-maler Norbu Ten-

zing, maler og performancekunstner Sunil Sigdel og keramiker Gopal Kalapremi.

Udstillingen tager ikke bare favntag med de psykologiske og sociale efterskælv efter naturkatastrofen i 2015. Den ser også på de politiske, identitetsmæssige, økonomiske, kønsrelaterede og religiøse udfordringer i et samfund, der er funderet på århundredegamle østlige livsfilosofier og traditioner, men i stigende grad orienterer sig mod en vestlig livsstil. Nepal – Parallele virkeligheder er dybest set en afsøgning af, hvordan landet for foden af Himalaya gennem en bedre integrering af sin historiske og kulturelle arv og via et fast livtag med obstruktive dynamikker kan blive et på mange måder mere bæredygtigt samfund – ikke mindst i forhold til den tilbagevendende jordskælvstrussel.

Tab af selvværdsfølelse

Kunstnerisk eksperimenteren og selvrefleksion er ikke blot kerneværdier for kunstnerne i Artree, men løber som en rød tråd gennem hele udstillingen. Mekh Limbus små animationsfilm skabt med udgangspunkt i tegninger af 8-årige Subina og 12-årige Suprim er, i 'dialogen' mellem de

Hitman Gurung: I have to feed myself, my family and my country, 2012. Udlånt af Weltmuseum Wien.

Foto: Kireer Rajbhandari

to 'stemmer', ganske nytænkende og tager psykotraumatologiens tegneterapi et skridt videre. Tegningerne, der er blevet til under kunstterapeutiske workshops i den midlertidige teltlejr i Thulo Byasi, fortæller i en uskyldig streg om børnenes håndtering af den omfattende destruktion og de mange personlige tab. Hvor Subina efter forholdsvis kort tid kan vende tilbage til sit hjem, må Suprim blive i lejren. Karakteren i de to børns tegninger ændrer sig herefter markant. Mens Subina formår at opretholde en positiv tone og drømme for fremtiden, bærer Suprims tegninger præg af ødelagte konstruktioner og tomme klasselokaler. De små animationer beretter med al ønskelig tydelighed om vigtigheden af at have et hjem og dermed et fast, stabilt holdepunkt i hverdagen.

Ikke kun børnene, men også kvinderne har lidt betydeligt under tabet af en hjemlig base. Med de daglige rutiner og fællesskabet omkring husholdningen lagt i ruiner, er mange sunket ned i depression. Sheelasha Rajbhandari har i samarbejde med en gruppe kvinder fra Thulo Byasi skabt et af udstillingens betydeligste blikfang – et monumentalt, strikket værk, der reflekterer den fortvivlelse kvinderne har følt i tiden efter jordskælvene, men også det håb og den selvværdsfølelse, der langsomt er spiret frem. Med udgangspunkt i tegnede selvportrætter, skabt på basis af fotografier, har kvinderne med garn og strikkepinde fremstillet en række sanselige selv billeder, der efterfølgende er sat i gyldne rammer. De sort-hvide portrætter omkranser et

smukt billedtæppe med en kvinde, der ser op mod en blå himmel. Værket fortæller os, at nok er stemningspaletten blandt de afbillede begrænset, men der er stadig højt til himlen og mennesker, man kan læne sig op af.

Kvindernes håndværksmæssige kunnen, der er værdsat internationalt, men ikke giver megen status i hjemlandet, er ved Rajbhandaris mellemværende blevet omsat i en kunstnerisk praksis og er her med til at stille skarpt på kvinderne som helt centrale samfundsaktører og vigtige bidragydere til Nepals økonomi.

I balance med naturen

Ikke bare Rajbhandaris værk peger på værdien i at bære historiske traditioner og kulturel viden med sig. Det samme gør Norbu Tenzings smukke thangka-malerier. Kunstneren, der er fra Tinkyu Dalen i Øvre Dolpo og det seneste led i en 400-år lang slægtsrække af thangka-malere, forener i sine malerier den traditionelle kunsts mytiske fortællinger og legender med aktuelle illustrationer af hverdagslivet og landskabet i Dolpo, på grænsen til Tibet. Med et skarpt syn på samfundsudviklingen, hvor ny teknologi, såsom fjernsyn, langsomt sniger sig ind i det nomadiske Dolpo-folks dagligdag, undersøger han konsekvenserne af simpel grådighed og manglende hensyn til naturens balance.

Hvad sker der, når vi mister kontakten til jorden, eller den animistiske tænkemåde forsvinder? Så mister vi også kontakten til

os selv, synes Jeewan Suwal at sige. Med sit over 3,5 meter høje murstensmonument 'Listen to the Earth', har han ikke bare sat et vægtigt mindesmærke over sin far, der omkom under jordskælvet, men peger også på vigtigheden af at beholde fødderne på jorden. Gyldne støbformer til mursten er ophængt i udstillingslokalet, så de former skikkelsen af en mand, mens selve murstenene strækker sig hen over gulvet som en skygge. Vi er, understreger Suwal, udsprunget af Moder Jord, ikke omvendt, og det har derfor vidtrækkende konsekvenser for vores liv, når vi tror os hævet over den jord, vi går på og forfalder til udnyttelse af klodens ressourcer.

Også Sanjeev Maharjan har skabt et værk af mursten, samlet fra murbrokkerne efter jordskælvskatastrofen. I sin 'grædemur' har han - via fotos og tekster - indlejret ti skæbnefortællinger om jordskælvsoplevelsen, fortalt af beboere i Thulo Byasi. Det er fint set, at fortællingen om jordskælvet for fremtiden vil indgå som en byggeklod i den livshistorie, den enkelte beboer opbygger. Og at nepalesernes genbrug af mursten og andre materialer i nyt byggeri gør historien om hændelserne i foråret 2015 til en integreret del af det fortsatte liv.

Migration

Hvor Maharjans foto- og tekstbårne collage af fortællinger er bundet op på jordskælvs-katastrofen, er der i Hitman Gurungs, ligeledes collagebaserede værker 'I have to feed myself, my family and my country' og 'Everyday at the airport' en anden hi-

Sanjeev Maharjan: *Stories from Thulo Byasi*, 2015. Foto: Jens Kirkeby

storie på spil. Næmlich den om en stigende migration af unge fra Nepal mod hovedsageligt Malaysia og Golf-staterne og de triste konsekvenser heraf. For nok udgør migrantarbejdet en vigtig økonomisk faktor – nærmere bestemt 23,6 % af den nepalesiske økonomi – men den betyder samtidig et fravær af ung arbejdskraft i Nepal, et stort afsavn og ikke mindst en reel mulighed for at miste en af sine kære. Ca. 1700 mennesker forlader dagligt Nepal – og hver dag kommer der 3-4 tilbage, i en kiste.

Med en iøjnefaldende komposition af visum-fotos, påført kalligrafi om hver enkelt visumansøgers hjemstavn og destination, har Gurung fuldstændig 'foret' det indre af en faktisk kiste fra Kathmandus Tribhuvan Airport. På ydersiden af kisten har han påklæbet kopier af de samme visumansøgers pas og herpå tegnet et verdenskort, der angiver, hvilke områder, der har den højeste koncentration af nepalesiske migrantarbejdere. Kisten kobler migrantarbejderens drømme og forhåbninger med den triste sandhed, at de arbejdsforhold, de bliver budt, ofte er umenneskelige, og at mange som følge heraf ikke vender tilbage til hjemlandet i live.

I værket 'I have to feed myself, my family and my country', der er en parafrase over den italienske renaissancekunstner Michelangelos skildring af Jomfru Maria med den døde Kristus på skødet, er kisten, der hviler på den nepalesiske mors knæ, da også dækket af billeder af lemlæstede kroppe. På et blodrødt bånd, der gennemskærer

baggrundscollagen af pasfotos, er indsat fire breve som en henvisning til den måde, man tidligere blev orienteret om et udenlandsk bosiddende familiemedlems død: med en kuvert vedhæftet et stykke tråd.

Psykologisk ubalance

Selvom også kvinder forlader Nepal – ofte i forbindelse med ulovlig handel til tvangsarbejde eller som sexslaver i Indien – er det stadig primært mænd, der migrerer. Det sætter sine spor hos de mænd, der af den ene eller anden årsag forbliver i Nepal. I de to keramiske installationer 'Tattooed Bull' og 'My Heroes' Re-birth After Earthquake' berører Gopal Kalapremi den mandlige psykologi og maskuliniteten i et samfund, hvor manden ifølge Kalapremi i stigende grad indtager en underposition. Hvor tyren, som et billede på den 'ophøjede' mand, tidligere blev brændemærket med en trefork og sendt ud på Kathmandudalens rige græsningsarealer for at strejfe og parre sig, er tyrene i Kalapremis værk 'Tattooed Bull' nu primært dækket af de henna-tatoveringer kun kvinder i Nepal må bære. Græsgangene er forsvundet, og tyrene ender til stadighed op ved Pashupati, hvor de spiser skrald og ruller sig i egne fækalier. I terrakotta-tyrenes 'udsmykning' ligger dog ikke kun en reference til en undertrykt mandlig identitet, men også en forståelse for betydningen af, at mænd og kvinder lærer at rumme hinanden. For uden det modsatte køn kan ingen af os eksistere.

I 'My Heroes' Re-birth After Earthquake', der er et mindre udvalg af en langt større

serie figurer, tager Kalapremi mandens oplevelse af at være – eller måske snarere ikke være – en helt op til debat. Kalapremi peger her på, hvordan manden, med forskellige masker og i konstant skiftende roller, dagligt 'sælger' sig selv i et stadigt mere globalt og uigennemsigtigt system uden nogensinde at lade nogen, måske allermindst sig selv, få et reelt indblik i, hvad der foregår bag hans 'harnisk' – her billedliggjort ved den skærm, der dækker kæden på en cykel.

Med værket understreger kunstneren, at for at kende og fastholde sin identitet og overleve i en verden i konstant forandring, må man til stadighed bære sin historie og kulturarv med sig. Selv har han som en af de få samtidskunstnere gjort keramikken, der har dybe rødder i det nepalesiske samfund og flittigt er blevet brugt i konstruktionen af bl.a. Tuchi Mala-templet i Bhaktapur og Maha Boudha Templet i Patan, til sit medie.

Socio-politisk indignation

Også Sunil Sigdel beder os om at lære af historien – dog ikke kun for det gode. I triptokonet 'Three of them' fra 2009 ligger en reference til verdens sidste Hindu-kongedømme, der afsluttedes i 2008, da Nepal blev en republik. Under monarkiet blev kongen betragtet som en guddom og dermed tæt beslægtet med den guddommelige tre-enighed Brahma, Vishnu og Shiva. Med kongens fald og indsættelsen af en række almindelige, menneskelige ledere i hans sted afslørede, ifølge Sigdel, ikke bare de mytiske heltes magtesløshed, men

Sunil Sigdel: Peace Owners, 2016. Foto: Sunil Sigdel

også den nepalesiske befolknings kedelige tendens til at lade sig regere af nye, 'små' konger med manglende evner og magt til at stoppe den almindelige borgers lidelser. Sigdel peger med socio-politisk indignation på det paradoksale i at børn fødes uden en religion, men derefter bliver presset ind i fastlåste trossystemer, at verdens ledere igen og igen kalder til krig i fredens og frihedens navn, eller at Nepal, der aldrig har oplevet større konflikter med andre lande, igennem de sidste 200 år har haft Gurkha-soldater i krig - og dermed mistet statsborgere - overalt i verden. Uden at disse i øvrigt nogensinde er blevet hædret for deres indsats.

Sigdel går ikke af vejen for at skildre de grimme konsekvenser af politisk ustabilitet, religiøs diskrimination, økonomisk ubalance og menneskets ligegyldighed i forhold til miljøet. Men i hans værker, der er inspireret af både folkekunstens simplicitet og modernismens kompleksitet, ligger samtidig en overbevisning om, at logik og emotion, rationelle og irrationelle kræfter kan forenes og gå op i en højere og bedre enhed.

En betagende rejse

Nepal – Parallele Virkeligheder er en flot komponeret rejse i et, på mange områder arret, men stadig betagende kulturlandskab. En lille anke er, at udstillingen visuelt er temmelig komprimeret og sandsynligvis kunnet have vundet meget ved udelukkende at have sat fokus på det social-

kunstneriske arbejde, der blev bedrevet i forbindelse med Camp Hub. Med den udvidede gruppe af kunstnere introduceres flere relevante problemstillinger, men det kræver tilsvarende ekstra formidlingsplads og gør udstillingen noget informationstung. En kunstner som Norbu Tenzing kunne med sin særlige praksis sagtens have trukket en solo-udstilling.

Nepal – Parallele Virkeligheder viser et aktuelt billede af et Nepal mellem tradition og globalisering. I tråd med Moesgaards profil er udstillingen en undersøgelse af, hvad mennesker kommer fra, hvilken arv de bærer med sig, og hvor de er på vej hen. Det er kunst, ikke bare af og for det nepalesiske folk – men kosmopolitisk folkekunst med universelle følelser, der understreger det essentielle i at kunne trække store historiske linjer.

Udover værkerne præsenteres en række film om kunstnerne, hvor de fortæller om deres baggrund og kunstneriske visioner i relation til samfundet. Filmene er intime og livsbekræftende portrætter, hvor kunstneres egne refleksioner over deres kunst og deres livsanskuelse bliver italesat. Filmene fungerer som et vigtigt supplement for publikum til at lære kunstnerne bag værkerne at kende.

Filmene er realiseret med støtte fra Danidas Oplysningsbevilling og er blevet tilrettelagt af antropolog Ditte Marie Seeberg og fotograf Jens Kirkeby i forbindelse med tre måneders feltarbejde i Nepal i efteråret 2015.

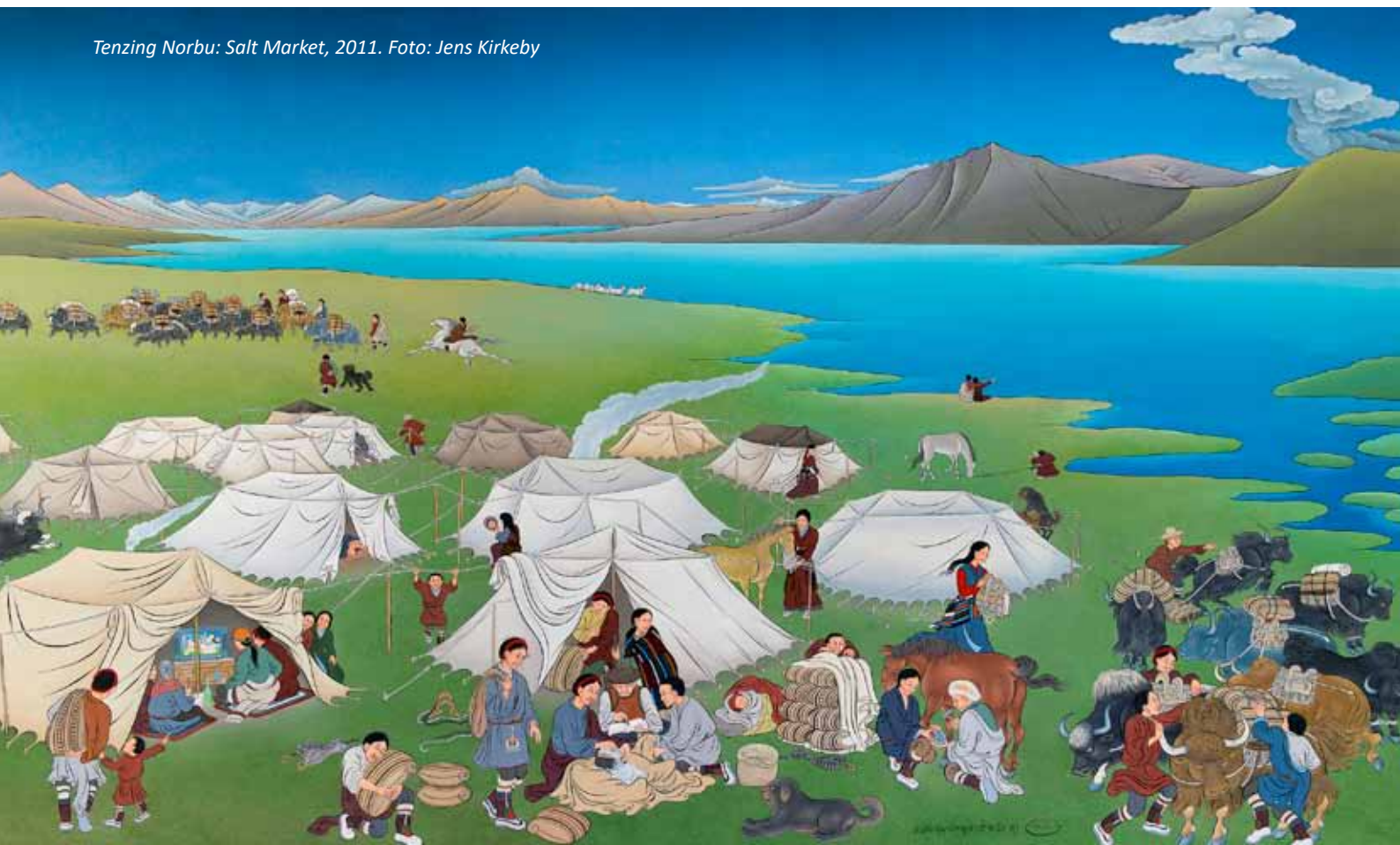

Nepal – Parallele Virkeligheder er kurateret af antropolog og kurator Ditte Marie Seeberg, Etnografisk Afdeling, Moesgaard Museum/MOMU og Sangeeta Thapa fra Siddharta Arts Foundation i Kathmandu. Udstillingen er en del af det landsdækkende kunstprogram IMAGES 16, realiseret af Center for Kultur & Udvikling i samarbejde med en lang række danske kunst- og kulturinstitutioner.

Julie Damgaard er cand.mag. i Kunsthistorie / Moderne Kultur & Kulturformidling med særlig interesse i kunst fra Afrika, Asien og Mellemøsten. Hun har i over 10 år arbejdet som freelanceskribent og har tidligere siddet i Dansk-Nepalesisk Selskabs bestyrelse. Hun er medredaktør på Nepal Vision.

Udstillingen kan ses på Moesgaard Museum til og med den 8. januar 2017.

Tenzing Norbu: Salt Market, 2011. Foto: Jens Kirkeby

**Everest, Annapurna,
Manaslu, Makalu,
Kanchenjunga, Mustang,
Dolpo, Lumbasumba, Dhaula-
giri, Langtang, Ganesh, Rara, Nar&Phu,
Dhortapan, Great Himalayan Trail, Solu, Arun, Mugu, Simikot,**

Helambu, Bardia, Chitwan

VI SÆLGER HOLDNINGER

UDVIKLING AF BØRNELITTERATUR I NEPAL

Tekst og foto: Sally Altshuler

Skolebesøg med danske billeder

Som bekendt har vores nuværende regering besluttet at afslutte Danmarks engagementer i Nepal og lukke ambassaden. Det kan man mene om, hvad man vil, men tidspunktet for bekendtgørelsen kunne ikke være dårligere valgt - to uger efter det store jordskælv. Der er ingen tvivl om, at succesfuld gennemførelse af bistandsprogrammer i Nepal er vanskelig af mange årsager, ikke mindst korrupsion og deraf følgende manglende engagement, når pengene er brugt op. Men heldigvis er det ikke hele sandheden. Virkeligheden er altid kompleks.

Siden 2006 har jeg arbejdet med udvikling af børnelitteratur i både Nepal og Vietnam. Min baggrund er, at jeg debuterede med min første børnebog i 1993 og siden har udgivet omkring 40 titler, og samtidig har jeg en del organisatorisk erfaring fra Dansk Forfatterforening.

Første gang jeg besøgte Nepal var i 1973, da jeg fulgte "the freak trail" og nåede at opleve landet, mens hashen endnu var fri. Jeg ved ikke, om det var på grund af mig og mine rejsefællers opførsel eller USA's lovgivning om udviklingslån, men i hvert fald blev hashen illegaliseret, umiddelbart efter vi havde forladt landet. Alligevel drømte jeg altid om at komme tilbage, men der skulle gå næsten 30 år, før det blev til noget. Min niece var udsendt for MS, og i 2002 be-

søgte jeg hende. Ved den lejlighed kom jeg i kontakt med Nepal's Society for Children's Literature, NESCHIL, som spurgte, om ikke jeg ville være med på en kort workshop i Kathmandu.

Derfra gik det slag i slag. Gennem det nu lukkede Center for Kultur og Udvikling organiserede vi et besøg i Danmark for nogle forfattere og illustratører i forbindelse med en stor børnelitteraturkonference i Danmark.

En af deltagerne var en meget ung, kvindelig illustratør. Da vi besøgte Animation Workshop i Viborg, dumpede vi ind i en croquisession, hvor en velholdt ældre mand kun iført en vandrestav stod model. Vores unge illustrators reaktion var ubeta-

lelig. Hun forsøgte at se alle andre steder hen, men kunne alligevel ikke.

På opfordring fra ambassaden og med Dansk Forfatterforening som platform gennemførte vi et flerårigt projekt med workshops for forfattere og illustratører. Udgangspunktet var, at den børnelitteratur, der blev udgivet i Nepal for ti år siden, var udpræget pædagogisk og moraliserende, for ikke at sige kedelig. Det meste var mindre hæfter med relativt korte historier, hvor vægten var lagt på en tyk moralsk pointe mere end på en god historie.

Allerede dengang arbejdede nogle internationale organisationer med at producere børnebøger og oprette børnebiblioteker ude i distrikterne. Det var f.eks. Room to

Read og READ, der dengang som nu gjorde et fremragende og meget professionelt arbejde for at skaffe børn i Nepal adgang til relevant læsestof. De lavede og laver fine bøger i godt udstyr og laver en kæmpeindsats med distribution osv., men de fokuserede ikke ret meget på indhold. Det ville vi gerne arbejde med.

Meget firkantet udtrykt så var vores indgangsbøn, at børn, hverken nepalesiske eller nogen andre, har brug for at læse bøger om, at de skal respektere deres forældre og deres lærere, være rare overfor deres kammerater, læse lektier til tiden, passe godt på deres mindre søskende, ikke stjæle eller lyve osv. Det ved de nemlig godt. De vil meget hellere læse en spændende historie, hvor de kan identificere sig med hovedpersonen.

Det var altså ikke kun litterære virkemidler og illustrationsteknik, vi skulle arbejde med. Det var en holdningsændring. En af de danske ambassadører, jeg har haft fornøjelsen af at møde, udtrykte det meget direkte ved en festlighed i ambassadørboligen, da alle de nepalesiske gæster var gået hjem:

- Vi er her for at sælge holdninger.

Det kan man selvfølgelig kun, hvis der er en vis parathed til det. Det gælder jo netop ikke om at komme masende med alle vore forkromede erfaringer fra 100 års udvikling i en vestlig kultur. Det handler i første omgang om at lytte og læse. Det sidste kunne

være ret træls, så fik vi mere ud af at registrere, hvad der skete i vore workshops. Her blev to ting umiddelbart ret tydeligt. For det første var nepalesiske forfattere ikke vant til at blive redigeret. Når de havde afleveret deres mesterværk, så kunne der højst ændres på linieafstanden. Det andet var, at illustratører blev opfattet som forfatter- og forlagsværktøj, som simpelthen skulle afbilde det, som forfatteren ønskede. Det ville vi gerne udfordre, og illustratørerne syntes, at det var skønt.

I 2010 udgav vi sammen med vore nepalesiske partnere en antologi "Prakash" eller "Lys", som indeholdt 12 nyskrevne historier af danske og nepalesiske forfattere. For at understrege, at illustratører er forfatternes jævnbyrdige partnere, startede 6 af historierne som et billede, som en forfatter derefter skrev en historie til. Alle 12 historier havde dansk forfatter og nepalesisk illustrator eller omvendt. Bogen udkom både på nepali og dansk. En nepalesisk teatergruppe dramatiserede en af historierne, og så tog vi afsted på "story express". Vi fyldte en bus med forfattere, illustratører, danske og nepalesiske, teatergruppen med musikere, vores konsulent fra den danske ambassade og et par stykker fra det obligatoriske fedtlag af honoratiores. Så kørte vi ud i distrikterne og præsenterede teater, distribuerede bøger til de lokale biblioteker, tegnede med børnene og meget andet. Det var anstrengende, fabelagtigt og noget af det mest bekræftende, jeg har foretaget mig i mit forfatterliv.

I Janakpur blev der lavet teater udenfor skolen. Det var et tilløbsstykke. Der var meget varmt, og vores konsulent sagde, at hun ville gå ud og købe en parasol i en af boderne uden for området. Et stykke tid efter kom hun tilbage, men uden parasol. - Hvorfor købte du ikke noget? spurgte jeg. - Fordi alle boderne er lukkede. Ejerne er her!

Min kollega, Lise Bidstrup og jeg havde oversat en af mine børnesange til nepali. Sliksangen handler om, at det er dødsdygt at spise sunde grønsager og meget bedre at spise slik. Den lærte vi flere hundrede børn i landsbyen Phalebas i Parbat distriktet. Det blev et hit. Jeg blev meget glad for Phalebas og er siden vendt tilbage adskillige gange og har undervist de ældste elever på skolen i creative writing. Da jeg et par år efter det første besøg kom gående alene til byen, mødte jeg en dreng, som grinende pegede på mig og sang den første linie af sliksangen.

I de senere år har jeg arbejdet sammen med redaktionsleder på DR Kultur, Kåre V. Poulsen, om projekter, der kan bringe kultur ud af Kathmandudalen og ikke mindst den anden vej. I 2011-12 lavede vi Radio Katha, hvor vi via radio, skoler og andre kanaler opfordrede børn og unge til at skrive historier, fakta eller fiktion, bare de fortalte. Nogle af bidragene blev løbende læst højt i vores radioprogram, og vi endte med omkring 1000 bidrag fra alle hjørner af Nepal. Af dem valgte vi ti unge, som vi invite-

Radio Kathas udvalgte

rede til en uges workshop i Dhulikel, hvor vi arbejdede med kreativ skrivning og ikke mindst, hvordan man får det ud over rampen. Ved en større showcase i Kathmandu, hvor den danske ambassade præsenterede flere års kulturprojekter, fik de lejlighed til at vise deres arbejde og den udgivelse af Radio Katha historier, vi fik lavet. Mange af deltagerne havde aldrig været uden for deres hjemby, men de havde alle et talent. Jeg er sikker på, at det kom til at præge dem for altid, og for enkelte af dem blev det begyndelsen på en retning.

Da jordskælvet ramte i april 15, var det nærliggende for Kåre og mig at bruge de erfaringer, vi havde. Især børn har brug for at bearbejde sådanne traumatiske oplevelser ved at få mulighed for at fortælle om dem og høre andre fortælle. Dette kan bl.a. medvirke til at legalisere deres angst og således gøre den lidt lettere at bære. Parbat-distriktet var ikke specielt hårdt ramt, men alle nepalesere var voldsomt påvirkede, og frygten for, at det kunne ske for dem alle, var særdeles nærværende. Via vore netværk bad vi børn og unge om at skrive noget om jordskælv. Igen kunne de vælge fakta eller fiktion, bare de udtrykte sig. Det kom ud via lokale FM stationer, det lokale bibliotek og især skolerne. Ideen var så, at mere eller mindre professionelle forfattere skulle udvælge enkelte tekster, som de så bearbejdede til en historie, der til sidst kunne udgives. De udvalgte tekster blev præmieret.

Vi samlede en gruppe forfattere - de fleste fagforfattere - fra Kusma, distrikthovedstaden i Parbat, som straks var med på ideen. Moti Community Library var 'kom-

mandcenter' og hertil kom alle tekster. I Kathmandu havde vi også et hold forfattere og ikke mindst forlaget Kathalaya til håndtering og redigering. Det er klart, at når budskabet skal gennem flere kanaler, inden det når modtageren, børnene, så risikerer man en vis forvanskning, og især i skolerne har lærerne givetvis påvirket outputtet en hel del i forhold til deres egen opfattelse af opgaven. For at dette skulle lykkes, var der i det hele taget en del logistik, der skulle på plads. Jeg var ikke den eneste, der havde betænkeligheder.

Kåre og jeg ville have været tilfredse med 500 bidrag. Der kom knap 3.000. Det var jo noget af en mundfuld at håndtere for vores forfattere, og jeg tror ikke, at deres screening af teksterne har været optimal. Det var simpelthen ikke muligt, men i store træk lykkedes hele forløbet. I maj 2016 gennemførte vi en række workshops med kun otte forfattere, hvor vi kunne gå i dybden med de enkelte tekster. Det var meningen, at disse skulle være meget længere end de små hæfter, de er vant til, noget i retning af lange noveller - og det er bestemt en udfordring.

De første gennemskrivninger blev udstillet på Nepal International Book Fair 27. maj til 4. juni. Ved den lejlighed viste vi også en udstilling af dansk illustrationskunst gennem 50 år.

I skrivende stund er teksterne i den sidste redigering, for nu er redigering nemlig blevet en helt naturlig ting. Vi er spændte på resultatet, men bare det, at det lykkedes at gennemføre projektet, tjener vores nepalesiske partnere til stor ære. I det hele taget

har vi hele vejen igennem været velsignede med engagerede og kompetente partnere, hvilket jeg ved, ikke altid er tilfældet i Nepal.

Det er selvfølgelig en udfordring at arbejde med litteratur på nepali. Alting foregår via engelsk, men man kan ikke undgå at miste en del på vejen. Den rent sproglige tilgang til litteraturen kan man håbe på, at redaktørerne kan håndtere. Jeg arbejder med indhold og struktur. Hvad er en god historie, hvordan kan man opbygge den, hvorfor gider børn ikke at blive belært hele tiden. Dybest set handler det om, hvad barndom er for noget. Er det kun en optræning til at blive voksen, eller har barndommen en værdi i sig selv som slet og ret barndom.

At sælge holdninger er en meget langstrakt proces, og workshops om børnelitteratur gør det langt fra alene. Vi kan kun bidrage og forstærke noget, som allerede er i gang. I det hele taget er langsomheden en overvejelse værd. Jeg har nu arbejdet ti år i både Vietnam og Nepal. I begge lande har jeg fået et stort netværk, og selvom det umiddelbart er svært at måle sådan noget, så er jeg meget sikker på, at disse langvarige forløb kan være mere bæredygtige end en del af de projekter, hvor man bruger mange penge på f.eks. infrastrukturer, som i mange tilfælde henfalder, når pengestrømmen stopper. Oven i købet er disse "holdningsrelaterede" programmer meget billige i forhold til andre programmer, for slet ikke at tale om vigtigheden af dem i en tid, der i den grad kalder på interkulturel forståelse. Det synes jeg, at danske politikere skulle overveje.

Sally Altschuler har udgivet omkring 40 titler siden 1993, mest børnebøger. Sally har arbejdet med udvikling af børnelitteratur i den tredje verden siden 2006.

Skriveglæde i Dhulikel

EFTERÅRSVANDRING I NATIONALPARK MOLS BJERGE

Af Bent Thygesen

Nationalpark Mols Bjerge, med start fra parkeringspladsen ved Kalø Slotsruin, var udgangspunkt for efterårsvandringen den 18. september. I alt 16 glade vandrere var mødt frem. Der er normalt en del gengangere på disse ture, men også altid nye fremmødte. Denne gang var der deltagere fra bl.a. Aalborg og Silkeborg.

I strålende sensommersolskin gik turen først gennem Hestehave-skoven, hvor vi besøgte Thyrahytten - en smuk lille skovhytte. I skoven blev der gjort holdt ved en smukt bevaret stendysse fra bondestenalderen. Næste stop var Bregnet kirke, som ligger ualmindelig smukt med udsigt over vigen.

Efter kirken gik vi ind i Ringelose Skov og gjorde holdt ved en mindesten for baron Wilhelm von Jenisch. Han var, som tidligere ejere af Kalø Hovedgård, fra Tyskland. Ved starten af 2. verdenskrig blev han indkaldt til tysk tjeneste og som officer sendt til østfronten. Her blev han dræbt i 1943. Efter krigen konfiskerede den danske stat al tysk ejendom i Danmark, herunder også Kalø Hovedgård. Ejeren Wilhelm von Jenisch havde været særdeles afholdt af såvel arbejdere på godset som af lokalbefolkningen.

De satte ham dette minde "I dyb Beundring og Taknemmelighed".

Næste stop var Karlsladen - en meget stor og meget flot restaureret staklade, som bestemt er et besøg værd. Den gamle lade ved Kalø Hovedgård rummer et besøgscenter, der formidler nogle af områdets natur- og kulturoplevelser. Opgaven med at tegne lade blev givet til en af tidens fremstormende arkitekter, Hack Kampmann. Ved det flotte jagtslot holdt gruppen hvile- og frokostpause.

Sidste afdeling af den 12 km lange vandretur var dæmningen over til Kalø Slotsruin. Her skal der nu bygges et besøgs- og administrationscenter for Nationalpark Mols Bjerge. Historierne om den svenske fange på slottet, Gustav Vasa, og hans flugt til Sverige er velkendte, ligesom præsten i Vejlbø, der her på Kalø uretmæssigt blev henrettet for mord.

En meget hyggelig vandredag med masser af input om stedets historie.

Bent Thygesen er æresmedlem af Dansk-Nepalesisk Selskab og medlem af bestyrelsen for Aarhus-afdelingen.

HVAD LAVER REGERINGEN?

Af Jørgen Rendsvig

Konsekvenserne af den nye forfatning

Den 20. september 2015 fik Nepal omsider sin forfatning, og det var der udbredt glæde over, især i Kathmandu-dalen. Glæden varede dog ikke længe, for tilfredsigheden med forfatningen var ikke delt i hele landet. I Terai bor over 50 % af Nepals befolkning, og her var man ikke glade. Forfatningen tildelte ikke denne del af landet en forholdsmæssig del af mandaterne i parlamentet – og valgkredsinddelingen skulle først justeres om 20 år, for blot at nævne de to værste af en række kritikpunkter mod forfatningen fra Madhesi-grupper og deres allierede. Der udbrød allerede i september omfattende uroligheder i Terai med mange dræbte. Hurtigt blev urolighederne suppleret med en blokade af de altafgørende grænseovergange til Indien. Regeringen var handlingslammet, og Indien så passivt til. I Kathmandu var det faktisk opfattelsen hos mange, at det var Indien, der havde etableret blokaden. Benzin, olie, flaskegas, medicin og andre vigtige produkter kunne ikke komme ind i landet.

Som følge af en gammel aftale skiftede premierministerposten fra Nepali Congress til regeringspartneren CPM-UML efter vedtagelsen af forfatningen. Man kunne have troet, at regeringen ville arbejde aktivt på at få løst problemerne. I stedet valgte K.P. Oli regering at sidde på hænderne. Sådan gik den ene måned efter den anden, mens landet gik mere og mere i stå. Det eneste, der blomstrede, var smugleri og sortbørshandel. Smugleriet trivedes i en sådan grad, at sortbørspriserne fra oktober til december faldt til det halve. Udbuddet var simpelthen steget så meget.

I mens gik landet i stå. Bilerne kunne ikke køre. De holdt i kilometerlange køer ved tankstationerne. Det lettede meget på den kaotiske trafik i Kathmandu og på luftforureningen. Restauranterne kunne ikke lave mad – eller kørte på reduceret spisekort. Internationale fly fik instruks om at sikre optankning i udlandet, evt. ved ekstra mellemlandinger. Hospitalerne manglede medicin. Osv., osv.

Regeringen forhandlede med kineserne om muligheden for leverancer derfra. Fuldstændig urealistiske luftkasteller, da de få veje, der krydser Himalaya, dels er for smalle og dårlige til at kunne bære en omfattende trafik af lastbiler i begge retninger og dels var ude af drift pga. jord-

skælvs-skader, der endnu ikke var udbedret. Men måske et vigtigt principielt træk for på længere sigt at balancere den betydelige afhængighed af Indien.

Først den 6. februar blev blokaden hævet, og forsyninger begyndte igen at komme. Skaden var dog sket, og smugleri og sortbørshandel fortsatte længe efter. Køerne ved salgsstederne for flaskegas var stadig lange i måneder efter. Samtidig har inflationen været skyhøj.

Og man skal ikke være i tvivl: den politiske konflikt er ikke løst, bare udskudt. Madhesi'erne kræver stadig væsentlige ændringer i forfatningen. Så der var og er stadig en tikkende bombe. Der er nedsat en kommission, der skal se på grænsedragningen mellem distrikter og provinser samt den helt lokale struktur, men det er ikke sikkert, at man i Terai vil acceptere det resultat, den kommer frem til.

Genopbygningen

Arbejdet med genopbygningen efter jordskælvet blev også sat i stå af blokaden. Der kunne jo ikke importeres byggematerialer, og det, der allerede var i landet, kunne ikke køres frem pga. mangel på brændstof. Og den lovede økonomiske hjælp til jordskælvsopfrene lod vente på sig. Der opstod relativt hurtigt en enighed mellem partierne om, at der skulle etableres en helt ny myndighed, der kunne varetage hele denne opgave, der ellers ville være spredt ud på mange instanser, der sikkert ikke ville samarbejde effektivt. Men bag kulisserne opstod så en diskussion om, hvem der skulle have den interessante post som leder af National Reconstruction Authority, NRA. Først i december blev loven om NRA vedtaget. En ingeniør (og ikke en politiker) blev udpeget som leder.

Opbygningen af organisationen er imidlertid ikke gået med den hast, som kunne synes passende. I marts var man klar i det første af de 14 primært berørte distrikter og fik delt støtte ud til 600 familier. Siden er det gået fremad, men i starten ganske langsomt.

Det har været forbundet med store vanskeligheder at få identificeret de familier, der er jordskælvsramt og dermed berettiget til støtte, bl.a. fordi den lokale administration mange steder også var blevet lagt ned af jordskælvet.

Udbetalingen af støttebeløbene skal ske i tre rater til en bankkonto, og de fleste af beboerne ude i distrikterne har aldrig haft en bankkonto. Og de involverede banker har ikke filialer tæt på de små landsbyer ude i dalene.

Endelig er støttebeløbet – 200.000 Rs. pr. husstand – ikke tilstrækkeligt til at bygge et nyt hus af tilsvarende standard og slet ikke et hus, der vil kunne modstå det næste jordskælv. Så hundredtusinder af nepalesere gik endnu en monsun i møde uden andet ly end bølgeblik og presenninger.

Olis regering vælter

I længden var situationen uholdbar, og i juli kunne det tredje store parti – Maoist Center – få tilslutning fra bl.a. de Terai-baserede Madhesi-partier til et mistillidsvotum til Olis regering. Over for denne kendsgerning trak Oli sig tilbage og overlod posten til Pushpa Kamal Dahal fra Maoist Center, der fik en aftale om støtte med Nepali Congress. Det er en del af aftalen, at premierministerposten efter ni måneder skal gå videre til Nepali Congress.

Det kan nævnes i parentes, at den forståelse om udnævnelse af 20 nye ambassadører, herunder i Danmark, der var opnået under Olis regering, ved regeringsskiftet blev taget af bordet. Udnævnelsen af en efterfølger for Nepals ambassadør i Danmark, Mukti Nath Bhatta, der fratrådte i foråret, har dermed lange udsigter.

Strukturreformen

Den nye forfatning forudsætter, at der på forskellig måde ændres i den administrative struktur. Det er meget omtalt, at Nepal nu skal være/er en forbundsstat med syv delstater/provinser. Men også på det underliggende niveau skal der ske ændringer. I dag har landet ud over metropolen Kathmandu 12 sub-metropol byer, 204 municipalities (bykommuner) og 3157 VDC'er (landkommuner). I marts 2016 blev der som nævnt nedsat en 'Local Level Restructuring Commission', der skulle fremlægge forslag til en ny struktur. Regeringen har bedt om rapporten vedr. det helt lokale niveau midt i oktober, men har siden forlænget fristen til midt i november. Kommissionen mener selv, at det er urealistisk at nå at blive færdige til den tid.

Der har efter sommerferien været diskussion om antallet af lokale enheder. Kom-

missionen har bedt de 75 distrikter om at give input, og mindst 50 har i skrivende stund svaret tilbage med deres forslag til ændringer inden for deres region. Kommissionen har ud fra svarene foreslået 565 lokale enheder. Et antal på 3-400 har også været nævnt af nogle, mens andre ønskede over 1000. Herefter satte to af de store partier hælene i og sagde, at de lokale enheder skulle baseres på en tidligere enhed, ilaka, og dermed landede antallet omkring 900. På denne baggrund sagde kommissionen, at den ikke ville kunne afslutte sin endelige rapport til tiden – marts 2017 – hvis de på denne måde skulle starte arbejdet forfra med et andet kommissorium, end de oprindeligt havde fået. Herefter trak politikerne ilaka-forslaget tilbage, så bolden er spillet tilbage til kommissionen.

Tre forskellige valg på godt et år

Valgene til alle tre niveauer af organer skal ifølge forfatningen være gennemført den 22. januar 2018 – fire år efter valget til det nuværende parlament. Inden parlamentsvalget skal der afholdes lokalvalg og provinsvalg. Valgkommissionen afviser, at alle valg kan gennemføres samtidig og argumenterer for, at der af hensyn til vælgerne bør afholdes valg til hvert af de tre typer organer for sig. Provinsvalget kan om nødvendigt ske samtidig med parlamentsvalget, men det er ikke ideelt, da parlamentsvalget i forvejen omfatter udfyldelsen af to stemmesedler.

Det er jo rigtig gode nyheder, at der nu ser ud til at kunne blive afholdt lokalvalg. Sidste valg var i 1997, og det lokale demokrati har været nødlidende pga. de manglende valg. Først var valg umulige pga. borgerkrigen, derefter pga. manglende beslutningskraft på det centrale plan.

Valgkommissionen, der ifølge forfatningen er en uafhængig instans – angiver seks måneder som minimumsperioden fra beslutning om valgdatoen til valgets gennemførelse. De praktiske forberedelser tager en del længere tid i Nepal end i Danmark. Lokalvalget skal helst holdes i marts/april 2017, og meget gerne inden monsunen. Så det er vigtigt, at beslutningerne om de lokale enheder bliver truffet hurtigt.

Antallet af delstater og deres udstrækning er ligeledes under behandling i kommissionen, og dens forslag om ændring af, hvad der er fastsat i forfatningen vil givetvis udløse voldsom diskussion. Det skal så helst føre til provinsvalg i det tidlige efterår 2017.

Genopbygning 2

Efter Dahal blev premierminister den 3. august tog han på flere måder fat på spørgsmålet om genopbygningen. Dels forlangte han, at udbetalingen af første rate blev fremskyndet, så alle havde fået denne inden Dashain. Og dels ønskede han erstatningen sat op til 300.000 Rs, hvad der er en mere realistisk pris for et hus. Desuden skulle der være mulighed for at få et statsgaranteret lån på 200.000 Rs.

Det lykkedes ikke helt at få penge ud til alle inden Dashain. I øvrigt indebærer selve transporten af pengesedlerne fra Kathmandu til de lokale bankfilialer et ikke ubetydeligt logistisk problem. Nu fokuserede man på de 11 værst ramte regioner. Her var der identificeret 533.000 modtagere af erstatning. Heraf havde 406.000 modtaget deres erstatning i september.

Det viste sig, at nogle havde misforstået dette med, at pengene skulle ud inden Dashain. De begyndte at bruge af pengene til høj-

tiden. Det blev der reageret skarpt over for. Det var ikke hensigten, at pengene skulle forsvinde i forbrug - de måtte kun anvendes til genopførelsesformål. Hvordan regeringen så har tænkt sig, at de skulle kunne følge op på det.

Manddomsprøven

Den egentlige prøve på regeringens evner bliver det tillæg til forfatningen, der skal få Madhesi-partierne til at slutte op om hele den nye forfatning. Det fremgår af regeringsgrundlaget, at regeringen skulle fremlægge et forslag til forfatningsændringer inden Dashain. Det er Madhesi-partierne blevet stillet i udsigt. Men forslag nåede ikke at blive færdigt. Nu håber Madhesi-partierne på, at det i det mindste kan nås inden Tihar (den 28. oktober).

Mængden af opgaver for regeringen er stadig omfattende, men man har nu det indtryk, at der bliver taget fat om opgaverne. Ikke mindst ligger det alle på sinde at overholde de tidsfrister, der er skrevet ind i den nye forfatning. Men det bliver stadig spændende at se, om det lykkes at få alle brikkerne til at falde på plads.

København, den 11. oktober 2016

EN EVENTYRLIG KULTUR- OG NATURREJSE

En helt anderledes tur til Nepal med vægt på kultur, natur, eventyr, komfort og oplevelser i særklasse.

Se mere på www.lidvintravel.dk

Ordrupvej 70 A, 2920 Charlottenlund +45-20 830 830

www.lidvintravel.dk

ARRANGEMENTSKALENDER

AARHUS

Møderne foregår i DOKK1, Hack Kampmanns Plads 2,
8000 Aarhus C

Torsdag den 19. januar 2017 kl. 19.00

Nepal – et land i forandring

Jan Møller Hansen, fotograf og tidligere diplomat

Onsdag den 8. februar 2017 kl. 19.00

Pottery Square genopstår

Grethe Grønkjær og Surya Prajapati, Help Pottery Square

Torsdag den 16. marts 2017 kl. 19.00

Mødet er ved at blive aftalt. Se nærmere på hjemmesiden
og i e-mailen til medlemmerne

Søndag den 7. maj 2017 kl. 11.00

Vandretur

Startsted meddeles senere

KØBENHAVN

Møderne foregår i Medborgerhuset,
Danasvej 30B, 1910 Frederiksberg C

Mandag den 23. januar 2017 kl. 19.30

Hvorfor rejse i Nepal - igen, igen og igen

Inger Marie Arildsen, passioneret trekker

Torsdag den 23. februar 2017 kl. 19.30

Otte års landsbyudvikling i Chitwan' Madi

Lone Petersen, Jysk landsbyudvikling i Nepal

Torsdag den 6. april 2017 kl. 18

Generalforsamling

I forbindelse med generalforsamlingen bliver der som vanligt
et arrangement. Se nærmere på hjemmesiden og i e-mailen til
medlemmerne

